I чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 115. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 23-го ЧЕРВНЯ 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 23, 1967 No. 115. VOL. LXXIV.

ОСТАННІ ВІСТІ

Четвер, 22 червня, 1967

В АМЕРИЦІ

РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ КАНДИДАТ НА ПРЕЗИДЕНТА в 1964-му році Беррі Голдвотер, промовляючи в Жіночому Клюбі в Грінвічі в Коннектикаті, заявив, що, на його думку, Республіканська Партія не має навіть 50 відсотків можливости виграти президентські вибори в 1968-му році. Так стоїть ця справа тепер — казав колишній арізонський сенатор. Але Республіканська Партія має більшу можливість здобути контролю над Палатою Репрезентантів. В Сенаті республіканці можуть в найближчому році здобули від п'ятьох до десятьох місць.

В КАЛІФОРНІЇ ПОВІДОМИЛИ, ЩО ДЖОРДЖ ВОЛЛЕС в 1968-му році вестиме виборчу кампанію як кандидат на президента третьої партії, яку він засновує. Воллес це колишній губернатор стейту Алабама, де губернатором є його дружина. В Каліфорнії нова партія називатиметься Американська Незалежна Партія. В інших стейтах вона, можливо, виступатиме під іншою назвою. Ця нова партія вестиме виборчу кампанію такими гаслами: пошанування законів і порядку, безпека для наших жінок і дітей в громадах; опіка над нашою власністю, це значить, щоб не було примусу винаймати й продавати мешкання й доми негритянському населенню; кожний стейт має мати право вирішувати виховні проблеми без вмішування Федерального Уряду.

НОВОВИБРАНИЙ ГОЛОВА АМЕРИКАНСЬКОГО Лікарського Товариства д-р Мілфорд О. Равз домагається, щоб лікарі збільшили свої змагання проти урядового плянування в ділянці опіки над здоров'ям американських громадян. 64-річний лікар д-р Равз виголосив інавгураційну промову на Конвенції АЛТ в Атлантик Сіті, Н Дж., в якій твердив, що „небезпека для приватної лікарської практики триває далі, бо Уряд не обмежив своїх плянів до діючої вже медичної опіки". Д-р Равз закликав лікарів „збільшити опозицію до урядових плянів". Лікарі повинні взяти ініціятиву в свої руки та плянувати нові проєкти в тих ділянках опіки над здоров'ям, що ще вільні від урядового втручання.

ДВА ВИЗНАЧНІ РЕСПУБЛІКАНЦІ, губернатор Ню Йорку Рокефеллер і сенатор того ж стейту Джевітс заявляють, що колишній віце-президент Ричард М. Ніксон не має виглядів на те, щоб в 1968-му році здобути республіканську номінацію на кандидата на президента. Джевітс сказав, що Ніксона треба вважати за консерватиста, який не зможе здобути підтримку нюйоркської делегації на Номінаційній Конвенції в 1968 році. Рокефеллер твердить, що прихильність консерватистів здобуде каліфорнійський губернатор Ріген. На думку Рокефеллера частину республіканських голосів здобуде колишній губернатор Алабами Джордж Воллес, який буде кандидувати від третьої незалежної партії.

ПІЛОТИ ДОМАГАЮТЬСЯ ЗМЕНШИТИ небезпеку зудару літаків в повітрі, яка щораз збільшується, бо повітряний транспорт висувається на перше місце, відсуваючи залізниці й автобуси та авта. Справу безпеки пілотів порушив на зборах представників Товариства Пілотів Летунських Ліній голова цього Товариства Чарлз Г. Рубі, який сказав, що треба конче подумати над більшою контролею летів, над кращим вишколом пілотів, над поліпшенням летовищ та над цим, щоб можна було причалювати на летовищах під час всякої погоди. Пілот Рубі казав, що пілоти повинні подумати принаймні про свою власну безпеку.

У СВІТІ

ГЕНЕРАЛЬНИЙ КОМІСАР АГЕНЦІЇ ОН ДЛЯ СПРАВ ДОПОМОГИ ЛОРЕНС МАЙКЕЛМОР прислав алярмуюче звідомлення до Генерального Секретаріяту ОН у Ню Йорку про стан одного мільйона арабських втікачів на Середньому Сході. Кількаденна ізраїльсько-арабська війна спричинила втечу коло 100.000 арабів до Йорданії, а також рух арабського населення в Сирії і на Синайському півострові. Потрібні харчі, шатра, мінімальне хатнє устаткування, як посуд і т. п. Але арабський „опікун" — Москва — поспішно висилає Сирії й Єгиптові — літаки, танки і гармати.

ЛИВАН ТОМУ НЕ ВЗЯВ АКТИВНОЇ УЧАСТИ у війні проти Ізраїлю, що командант 16.000-ої ливанської армії, генерал Еміль Бустані, просто відмовився виконати наказ прем'єра Рашіда Карамі вислати армію проти Ізраїлю. Названий генерал заявив був одверто прем'єрові, що відкриття бойового фронту проти Ізраїлю було б тотожнє із повним винищенням того ливанського війська. Ливан відкликав був своїх амбасадорів з ЗДА й Британії, але не зірвав із ними дипломатичних взаємин.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ВІДБУЛАСЯ у вівторок 20 червня кількагодинна битва в гирлі ріки Меконґ, ледве за 17 миль від столиці Сайґону. У тій битві взяли вперше участь американські воєнні моторові човни, що співділяли з панцерними возами, що їхали паралельно берегом. З комуністичного боку був курінь партизанів силою к. 400 люда, з яких згинуло 169; американці мали 28 вбитих і 126 ранених.

БРИТІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ГАРОЛД ВІЛЬСОН ЗВІТУВАВ у палаті громад про свої цілоденні наради з французьким президентом де Ґоллем. Вільсон твердив, що політика Франції і Британії супроти Середнього Сходу „майже тотожня", зате де Ґолль все ще ставиться неприхильно до приступлення Британії до Европейської Економічної Спільноти.

СХІДНЯ ПРОВІНЦІЯ НІҐЕРІЇ, ЯКА ПРОГОЛОСИЛА СЕБЕ КРУГЛО МІСЯЦЬ ТОМУ „РЕСПУБЛІКОЮ БІЯФРА", переживає важкий час: ні одна африканська й ні одна держава поза африканським континентом не хочуть визнати її політичну незалежність, а сусідній Камерун, через територію якого була ще єдина сполука із зовнішнім світом, припинив наземну, поштову й телеграфічну комунікацію з тією провінцією. Центральний уряд Ніґерії вислав проти збунтованої Східньої Провінції військо, але до воєнного зудару ще не прийшло.

РЕЧНИК ІНДІЙСЬКОГО УРЯДУ В НЮ ДЕЛІ ЗАЯВИВ журналістам, що індійський уряд не прийняв до відома твердження єгипетського пресово - пропаґандивного апарату, наче б ЗДА і Британія активно помагали Ізраїлеві в першому дні недавньої війни. Однак водночас той представник індійського уряду просив журналістів не писати про це, щоб не обурити Насера: Індія страшенне затурбована, щоби мусульманські арабські держави не підтримали мусульманського Пакістану в його спорі з Індією за провінцію Кашмір і тому взяла арабську сторону проти Ізраїлю.

ДІН РАСК КОНФЕРУВАВ ТРИ ГОДИНИ З ГРОМИКОМ

На Генеральній Асамблеї ОН продовжуються безплідні дебати про Середній Схід

Об'єднані Нації. — У середу 21-го червня ц.р. державний секретар Дін Раск і совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико перевели більше трьох годин, від 8.15 вечора до 11.30 ночі на спільній вечері й ділових нарадах у Валдорф Асторії в Ню Йорку. В товаристві державного секретаря були американський амбасадор в ОН Артур Ґолдберґ, амбасадор ЗДА в Москві Лювеллин Томпсон і заступник державного секретаря для европейських справ, Волтер Штессель. Громикові товаришили його заступник Александер Солдатов, совєтський амбасадор у Вашингтоні Анатолій Добринін, амбасадор СССР в ОН Микола Федоренко і перекладач Віктор Суходрьов. Після тієї наради сказано тільки, що предметом наради була „справа з денного порядку теперішньої сесії Об'єднаних Націй та інші справи". Коли Громика запитали журналісти, чи на нараді з Діном Раском торкувано можливість зустрічі совєтського прем'єра Алексєя Косиґіна з президентом Джансоном, Громико відповів, що така річ не належить до міністрів закордонних справ. До середи вечером не було відомо, чи президент Джансон і Косиґін стрінуться. Косиґін плянував відлетіти до Москви в найближчу п'ятницю 23-го червня, але мабуть, відклав відлет до суботи. Президент мав прийняти в четвер 22-го червня італійського прем'єра Альдо Моро та після того британського міністра закордонних справ Джорджа Бравна. На п'ятницю передбачено авдієнцію у президента данського прем'єра Єнса Краґа, а в п'ятницю пополудні Президент мав відлетіти до Каліфорнії для виголошення промови, після чого мав вернутись до своєї фарми в Тексасі. Ото ж з американського боку вказувано, що час Президента дуже „скупий", дармащо він висловив був готовість „дуже радо" побачитись з Косиґіним. Косиґін буцім-то заявив, що він рішуче не поїде до Вашинґтону та що зробив достаточно далеку дорогу з Москви до Ню Йорку, — ото ж президент Джансон повинен приїхати до Ню Йорку. Тому питання про зустріч Джансона і Косиґіна було в середу 21-го червня все ще „відкрите".

Дебати на Генеральній Асамблії

Тим часом на засіданні Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй знову пересунулась ціла черга промовців, що їх започаткував британський міністер закордонних справ Джордж Бравн. Він говорив менше про минуле, а про те, як вийти з теперішньої ситуації і запропонував вислання на Середній Схід когось із загально шанованих дипломатів, який разом із своїм штабом пред'явив би пропозиції, як скріпити на Середньому Сході апарат Об'єднаних Націй, що мав би стежити за збереженням тамошнього перемир'я. Зокрема він дуже хвалив заслуги команданта міжнародного війська ОН на Середньому Сході й голови Міжародної Комісії Перемир'я генерала Одда Булла та займався широко проблемою арабських втікачів. Його практичні пропозиції підтримали прем'єри Данії Єнс Отто Краґ і Італії — Альдо Моро. Зате віце-прем'єр і міністер закордонних справ Єгипту, д-р Махмуд Фавзі, знову завернув до гострого таврування Ізраїлю, як аґресора, що не спровокований напав на Єгипет, Йорданію і Сирію. Він в цілості підтримав резолюцію, зголошену Косиґіним, та домагався натаврування Ізраїлю, як аґресора, негайного відкликання ізраїльських військ з окупованих ними територій та заплати арабським державам воєнного відшкодування.

Він атакував також З'єднані Держави, закинувши зокрема, що американський

(Закінчення на стор. 5-ій)

КОСИҐІН НА ВОЛЛ СТРІТ. Совєтський прем'єр Алексєй Косиґін, приїхавши вперше до Ню Йорку на спеціяльну сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй в справі ізраїльсько - арабського конфлікту, забажав оглянути біржеву Волл Стріт, що її в совєтській пропаґанді піднесено до символу капіталізму. На фото (перший ряд зліва): совєтський амбасадор Анатолій Добринін, Ал. Косиґін, його дочка Германа Ґвішіяні та совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико.

Де Ґоль бачить причину ізраїльсько-арабської війни — у В'єтнамі

Париж. — Французький президент Шарль де Голль склав в середу 21 червня заяву на засіданні французького кабінету про своє становище до конфлікту на Середньому Сході і ту заяву оприлюднено в цілості. Де Ґолль вбачає всі причини лиха у В'єтнамській війні, за яку таврує виключно тільки „американську інтервенцію". В'єтнамська війна стала — твердить де Ґолль — також причиною, чому Комуністичний Китай будує свою атомову зброю. Де Ґолль кількакратно говорив про „американську інтервенцію" та „інтервенцію ззовні", як єдину причину В'єтнамської війни і виразно поручав, щоб Америка відкликала з В'єтнаму свої збройні сили. Де Ґолль не згадав у тій своїй заяві ні словом будь - якої комуністичної вини у В'єтнамі, ані південно - в'єтнамських терористів, ані Північного В'єтнаму. Щодо Середнього Сходу, то де Ґолль виразно засудив Ізраїль, як аґресора, але й висловився проти арабських погроз щодо знищення Ізраїлю і признав право Ізраїлю на існування. Запевнення миру теперішньому світові вимагає уведення „нового міжнародного елементу". „Цим елементом могло б і повинно бути закінчення війни у В'єтнамі через припинення закордонної інтервенції". Де Ґолль потвердив врешті, що Франція надалі зніматиме те становище супроти Середнього Сходу, що його зайняла з вибухом тамошньої війни.

Араби ентузіястично вітають Підгорного в Каїро

Каїро. — „Президент" Совєтського Союзу Микола Підгорний прилетів в середу 21 червня до Каїро, де на летовищі він обнявся з Насером, при акомпаніяменті криків захоплених тисячів арабів. Вздовж дороги, що нею їхали Підгорний з Нассером стояли коло 200.000 арабів. Підгорний прибув до Єгипту в товаристві заступника совєтського міністра закордонних справ Якова Маліка, голови середньо - східнього відділу в совєтському міністерстві закордонних справ Алексєя Щіборіна та 22-ох інших службовиків і тілохранителів. Як уже повідомлялось, між членами його почоту є також маршал Матвєй Захаров, шеф штабу совєтських збройних сил і віце - міністер військових справ. Однак — за твердженням деяких західніх кореспондентів із Беоґраду, де Підгорний зупинився був для розмови з Тітом, він нібито має впливати на Нассера, щоб той погодився на переговори та не займав екстремістичного становища. Однак водночас Совєти вже розпочали висилати Єгиптові і Сирії великі транспорти зброї, щоб заступити їм втрати з останньої війни і відбудувати арабську збройну силу, задля знищення Ізраїлю у кращих умовинах.

При вході до будинку совєтської місії поліція заарештувала людину, що мала зброю при собі

Ню Йорк. — Поліція 21-го червня заарештувала при вході до будинку, в якому мешкають члени совєтської місії при Організації Об'єднаних Націй, Майка Рокка Натале. Поліція і тайні аґенти слідкували за тим, як Майкел Рокка Натале йшов 67-ою Східньою вулицею, і як він підійшов до 136 числа, де живуть совєтські делеґати, і де тоді перебував совєтський прем'єр Алексєй Косиґін, конферуючи з совєтськими дипломатами. Коли Натале мав уже входити до будинку, поліція його притримала і знайшла в його полотняній торбі наладований револьвер та мисливський ніж. Поліція заарештувала Натале і негайно збільшила засоби безпеки біля будинку совєтської місії. Заарештованого відвели до суду, де переслухав його суддя, оскаржуючи його в недозволеному посіданні зброї. На вимогу асистента окружного прокуратора Дейвіда Річмана Натале відвезли до шпиталю для умово хворих Белвю для обсервації.

Дев'ятий Конґрес СУСТА відбудеться 1-3 липня у Філядельфії

Філядельфія. — Дев'ятий Конґрес Союзу Українських Студентських Товариств Америки, який об'єднує активні українські студентські клюби і громади в ЗДА, відбудеться 1-го, 2-го і 3-го липня 1967 р. в готелі Шератон у Філядельфії. Першого дня нарад, учасники і гості конґресу матимуть честь вислухати доповіді 2-х визначних українських науковців, д-ра Володимира Кубійовича, професора Українського Вільного Університету і головного редактора Енциклопедії Українознавства, та д-ра Омеляна Пріцака, професора Гарвардського Університету.

Цьогорічний конґрес СУСТА відбувається напередодні Світового Конґресу Українського Вільного Студентства, який відбудеться 11-го і 12-го листопада ц.р. у Ню Йорку.

Початок реєстрації о год. 10 : 30 рано в суботу, 1-го липня. Під час Конґресу, крім вибору нової Управи і Керівних Органів Союзу, відбудуться обласні наради студентських клітин для запляновання спільних імпрез і акцій та організаційні семінари, на яких члени Управи СУСТА і представники найбільш активних громад і клюбів представлять свої методи праці учасникам конґресу, щоб їх пізніше можна було застосувати в інших клітинах СУСТА. В суботу, 1-го липня, о 9-ій год. веч. відбудеться Конґресовий Баль в готелі Шератон, а в неділю ввечері товариська зустріч - вечірка в домівці „Тризуба".

„Повстанський записник" д-ра Михайла Данилюка у фейлетонах „Свободи"

Д-р Михайло Данилюк

З сьогоднішним числом „Свободи" починаємо друкувати фейлетонами „Повстанський записник" д-ра Михайла Данилюка, одного з організаторів та учасників українського повстанського руху на Волині під час другої світової війни. Визначаючи завдання цього „Записника", його автор м. ін. пише: „Подаючи справжні історичні факти, дати, людей і списуючи деякі події — хочемо взяти читача за руку та повести зі собою назад у ті часи, провести його самою серединою того шляху, на якому виростало нове покоління і яке, в усій трагічності останньої війни, мало наснагу брати поводи життя у свої руки . . ." Фейлетонами у „Свободі" появиться тільки частина цього записника, який в цілості буде надрукований окремою книжкою.

ДІФЕНБЕЙКЕР ВИМАГАЄ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

Оттава. — Колишній прем'єр і теперішній лідер опозиції Джан Діфенбейкер виголосив у канадійському парляменті в середу, 21-го червня, промову, в якій вимагав від Москви волі для України, Балтійських країн та інших поневолених Москвою націй. Ця незалежність повинна бути встановлення вільними виборами в тих країнах. Цю вимогу висловив Діфенбейкер, промовляючи в парляменті на тему виступу совєтського прем'єра Косиґіна в Об'єднаних Націях. Відповідаючи Діфенбейкерові, прем'єр Пірсон заявив, що він передасть цю вимогу канадійському секретареві закордонних справ Мартінові, який тепер перебуває в Ню Йорку і бере участь у спеціяльній сесії Генеральної Асамблеї. Мартін був на списку тих, що мали промовляти в четвер, 22-го червня, подібно як і представник підсовєтської України.

300 УКРАЇНЦІВ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У АНТИКОМУНІСТИЧНІЙ МАНІФЕСТАЦІЇ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — В середу, 21-го червня до 300 українців та українок відгукнулись на заклик Організацій Визвольного Фронту, прибувши з американським і українським національним прапорами та сотнею транспарентів англійською і українською мовами на 6-ту г. вечора на 67-му Вулицю, де міститься совєтська амбасада. Над входом до будинку висіли три прапори: червоний совєтський, червоно-синій так зв. український і червоно-зелений, так зв. білоруський; перед будинком і вся 67-ма Вулиця між двома авенями була густо обставлена поліцією. О 6-ій г. і 10 хв. українці зайняли частину 67-ої Вулиці за Лексінґтон евеню і почали похід з прапорами та піснями, по дозволеній поліцією вулиці. За рогом проти комуністичної Росії демонструвала інша, нечисленна група жидів з великої організації Жидівських Військових Ветеранів ЗДА, які перед тим мали майже п'ятитисячну антисовєтську демонстрацію, домагаючись прав для жидів в СССР і сателітних країнах, надання змоги їм вільно виїздити, і демаскуючи Москву, як головного спричин-

(Закінчення на стор. 5-ій)

В Дітройті створено Ювілейний Комітет для відзначення 50-ліття Української Національної Революції

Дітройт, Міш. (В. П.) — У середу, 14-го червня 1967 року, в залі Культурно-Громадського Клюбу відбулись Збори Представників Громадських Установ у цілі намічення плянів та створення Ювілейного Комітету для відзначення 50-ліття Української Національної Революції.

Збори скликано з ініціятиви Метрополітального Від. УККА, у яких взяло участь біля 30 представників установ Дітройту. Наради відкрив і ними проводив голова інж. Василь Колодчин, Секретарював Франц Липецький. У висліді всебічної дискусії створене Ювілейний Комітет на базі громадських установ, репрезентованих обома відділами УККА в Дітройті. На голову Комітету обрано інж. Василя Колодчина. До Президії увійшли: Володимир Тустанівський — містоголова, Петро Трепет — містоголова, Василь Папіж — секретар Мартин Новаківський — член. Програмову комісію очолив проф. Василь Витвицький, в її склад увійшли: проф. Едвард Козак, Василь Колосюк, д-р Микола Кушнір, Марія Квітковська і Зенон Брездень. Пресово-інформаційну комісію укр. мови очолив Петро Рогатинський і в її склад увійшли: Франц Липецький, Євген Кульчицький і Іван Лотоцький. Англомовну прес. комісію, яка заразом буде зв'язковим з урядовими кругами, створено у складі: Стефан Віхар, д-р Денис Квітковський, Марта Віхорек і Анастазія Вокер. У склад фінансово-господарської комісії увійшли: Микола Кунинський — голова, Остап Захарків, д-р Василь Шкудор, Володимир Ворек, Павлина Будзол, Дмитро Федорко і Микола Миколаєнко. До Контрольної Комісії вибрано: Пилип Гайда, Альфред Козак, Любомир Татух, Ярослава Сена і Володимир Дідик. Комітет доповнено усіма тими делеґатами установ, що брали участь у зборах. Кожна комісія матиме право добирати у свій склад відповідно кваліфікованих людей, коли до того зайде потреба.

Сл. п. Іван Красник залишив свій доробок на народні цілі

Шикаґо (С.К.) — Як у житті, так і в своїй смерті сл.п. проф. Іван Красник був людиною великих чеснот, про що додатково свідчить факт, що хоч він помер наґло на удар серця, він залишив тестамент, призначивши всі свої поважні ощадності на народні цілі. Покійний не мав родини, а його брат Ярослав помер у 1960 році. Св. п. проф. Іван Красник помер минулої п'ятниці, 16-го червня, а його похорон відбувся у вівторок, 20-го червня, з церкви і на цвинтар св. Миколая. В останню дорогу супроводили цього видатного громадянина й діяча численні його приятелі і співробітники та представники багатьох центральних і місцевих організацій. Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу репрезентував на похороні заступник головного предсідника інж. Степан Куропась. Прощаючи Покійного в останню дорогу, інж. С. Куропась зарахував його до тієї нашої суспільної еліти, що йде в перших рядах та поносить головні труди в теперішньому великому поході УНСоюзу до 100,000 членів. Покійний належав до найактивніших провідних членів УНСоюзу, був основником 399-го Відділу „Леви" та його довголітнім спочатку головою а до смерти секретарем, був делеґатом на конвенції та належав до Клюбу Заслужених Союзовців. В імені земляків - перемишлян прощав Покійного на похоронах мґр. Михайло Дужий, а від Української Спортової Централі Америки і Канади прощав його інж. Левицький. Крім інж. Степана Куропася, який репрезентував Головний Екзекутивний Комітет УНСоюзу, в похоронах взяли участь головні радні УНС Галина Олек і Мирон Куропась. Ненадійна смерть цього прикладного і провідного діяча - громадянина викликала глибокий і щирий жаль не тільки в Шикаґо, але й серед великої Української Громади поза Шикаґом.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Пошанування прапора

В половині квітня цього року, під час демонстрації противників політики Уряду у В'єтнамі, група „в'єтніків" і „пісніків" спалила в Сентрал Парку в Ню Йорку американський прапор. Ця подія породила загальне обурення. Хоч деякі коментатори радили злегковажити цей вибрик недолітків і безвідповідальних осіб, велика більшість громадян слушно вказували, що коли один - другий такий вчинок минеться його виконавцям безкарно, то це може заохотити їх наслідувачів. Внаслідок таких міркувань Палата Репрезентантів прийняла у минулий вівторок 20 червня 385 голосами проти 16 законопроєкт, який передбачає кару до 1.000 дол. і одного року в'язниці, або одне й друге, для тих, що публічно зневажать, подеруть, спалять чи потопчуть державний прапор. Ті, які голосували „проти", арґументували, що патріотизму не можна схоплювати законами, і що такий закон породжує сумніви, чи він не обмежує ґарантованої Конституцією свободи.

Законна охорона американського прапора існує вже в усіх стейтах ЗДА й Дистрикті Колумбії, але схвалення Конґресом закону, який виразно стверджує, що зневаження державного прапора є федеральним злочином, зобов'яже місцеві власті пильніше стежили за порушниками закону й відповідно їх карати. Нема сумніву, що над підбурюванням різних елементів в Америці проти Уряду працюють її вороги, розраховуючи на те, що знайдуть послух у багатьох таких осіб, які не вміють розрізняти Уряду від держави, окремішніх політичних поглядів від національної солідарности. Коли ж діє в будь-чому скрита ворожа рука, то їй треба протидіяти. Якщо спантеличення і деморалізація зайшли в деяких колах вже так далеко, що палячів національно - державного прапора оплескує гурт однодумців, як „героїв", то треба їх протвережувати й такими засобами, як в'язниця та грошова кара.

Національно - державний прапор — це святість для всіх тих людей, для яких патріотизм не є пустим згуком. Прапор — це символ нації і держави, і хто не шанує цього символа, той викреслює себе з національної спільноти. Пошана до прапора особлива в З'єднаних Державах, де національний гимн є апотеозою прапора, де складається присягу на прапор, а на державному прапорі пишаються зірки - стейти. Треба подивляти культ прапора, який існує в масах американського народу.

Людина і її світ

Мало кому з нас доведеться побувати у 62-ох країнах світу. Але Міжнародна Виставка в Монтреалі, ЕКСПО-67, дає виняткову нагоду познайомитися з кращими і найкращими досягненнями 62-ох країн, від самої Канади до Кувайті чи Ґани, від Австралії до Індії. Девіза виставки „Земля і люди", і тому вона змістовно так завантажена. Безліч експонатів: різних виробів, книжок, друків, картин, фільмів, мап, наймодерніших машин, що не раз стоять поруч своїх попередниць із середньовіччя, телефони з зображенням співрозмовців на віддалі, велетенські зразки ракет, мініятюрні потяги, безліч товарів... Навіть той факт, що канадійці насипали великий штучний острів серед бурхливої ріки св. Лаврентія, і на ньому, на тому острові розмістили частину ЕКСПО-67, цей факт немовби підкреслює, що ЕКСПО-67 — це барвиста, багатомовна розповідь про життя і працю мільйонів людей від найпекучіших до найхолодніших куточків земної кулі. Відвідувач виставки йде і радіє різноманітністю людства, багатством національних культур, красою і своєрідністю світу, в якому живе.

Очевидно, імпозантний павільйон СССР з червоним прапором та нерозлучним Леніним призначений на те, щоб політично вразити, „полонити" відвідувача. Там є що оглядати, і хто пояснить недосвідченому відвідувачеві, що на чудовий холодильник треба в СССР чекати понад рік, щоб його купити, а на авто — до трьох років? У роздаваних в павільйоні СССР книжечках навіть виразно говориться про так званий Совєтський Союз, як про Росію: „Русь... Россия... Советський Союз!" — так там і написано. Навіть Україна, що відіграє таку велику ролю в економіці СССР, з її 45 мільйонами людей, — захована від чужого ока, „зліквідована" в тому павільйоні. Там не видко життя і праці людей в СССР, лише найвищі технічні досягнення, доступні „совбурам", або ж приготовані для армії...

Усіх вражає перебільшена скромність американського павільйону. Але може вона й потрібна, адже ЕКСПО-67 створене не для політичної пропаґанди, — це гимн людському розумові і людській свободі.

А. Заплітний

ХТО ТВОРИТЬ ІСТОРІЮ

Поети оспівували фараонів, царів, імператорів і королів, а історики записували обставини, в яких ці великі особистості діяли, вкривали себе славою та творили історію.

Правда, в клясичній Гелладі та імперіяльному Римі до великих людей зачисляли також мистців слова, думки, долота, полководців, державних мужів і законодавців, але в основі політична думка тієї епохи вважала, що двигунами історії є лише великі особистості.

Такий погляд втримався протягом усіх середніх віків. У новіших часах почав промощувати собі шлях другий погляд, згідно з яким вирішальними в історичних процесах були також безіменні особи та сторонні сили. Революційні теоретики відкидали великі індивідуальності і впроваджували на історичну сцену „народні маси" або деякі суспільні кляси, хоч на ділі не раз доводили культ особи до абсурдних границь.

Очевидно, обидві ці крайності не мають підстави. Великі індивідуальності були і будуть, але правдою є також, що сторонні чинники грали й гратимуть дуже важливу ролю в розгортанні дії великих особистостей.

Якщо зупинимося на українській політичній думці, то, мабуть, тільки Іван Франко в 1898 р. підійшов кількома словами, але дуже переконливо до з'ясування цієї проблеми в своїй поемі „Великі Роковини". У цій поемі він прийняв рівнорядність двох рушійних сил в історії кожної нації, а саме наявність великих людей, що їх для української людини персоніфікує „Богдан", та український народ, до якого він звертається з наказом: „Кожний думай, що на тобі мільйонів стан стоїть, що за долю мільйонів мусиш дати ти одвіт. Кожний думай, тут, в тім місці, де стою я ув огні, важиться кривава доля величезної війни... Кожний може стать Богданом, як настане слушний час".

Отже, великий український письменник не тільки ставить поруч обидва двигуни історії, тобто великі індивідуальності і націю, але також підкреслює їхню рівність, взаємну залежність та нерозривний зв'язок.

До таких самих висновків прийшов через яких п'ятдесят років після того визначний англійський історик Арнольд Тойнбі у своїй розвідці: „17 великих людей чи безособової сили?"

А. Тойнбі ставить перед очі 17 осіб найновішої доби, що, мабуть, перейдуть до історії як великі, без огляду на те, чи їхні дії були позитивні для людства, чи неґативні. Ними є: Аденауер, Еттлі, де Голль, Айзенгауер, генерал Франко, Ґанді, Хрущов, Гітлер, Мао, Муссоліні, Нассер, Неру, Рузвелт, Сталін, Сукарно і Тіто.

Біля цих осіб він ставить такі позаособові сили: 1. громадську думку, що є твором людської діяльности, не пов'язаної з будь-якою конкретною особою; 2. географічне положення; 3. людність: вона може бути бідна або багата і її вплив може проявлятися як тиск голодних мас в Індії та Китаї; 4. технологію, що визначає добробут нації та її воєнний потенціял; 5. характер нації, що витворюється з традиції, почувань та духових відрухів; 6. релігію та ідеологію. Останні два чинники є, мабуть, найважливішими в історії людських спільнот.

Між згаданими 17-ма особами і наведеними безособовими силами відбувається ввесь час взаємна гра в усіх ділянках людської діяльности, в науці, мистецтві, технології, філософії та політиці. Відношення цих двох чинників дуже делікатне, до безконечности різнорідне. Це терези з двома раменами, спущеними вниз, і з тарілками. На одній тарілці великі люди, а на другій безособові сили.

Без наявности й допомоги безособових сил великі люди не могли б доконати нічого визначного. Так, наприклад, Англійський канал спинив атаку німецьких танків у 1940 р. на Велику Британію. Прем'єр Черчілл застав „об одинадцятій годині" пробуджену англійську націю, готову до дії та великих жертв. Коли він твердив, що „треба змагатися, а перемога буде наша", то мав у своєму розпорядженні три сторонні чинники: канал, пробуджену націю і дуже правдоподібну допомогу від ЗДА, що напевно не захочуть піти під диктат Гітлера і скорше чи пізніше допоможуть союзникам своїм великим потенціялом.

Ататюрк ледве чи став би героєм і рятівником своєї батьківщини, якби турецька нація в останній годині не пробудилася з вікової апатії і не відновила свого духа. Без цього Ататюрк ніколи не осягнув би свого великого тріюмфу.

Коли Тіто спротивився Сталінові, то він міг розраховувати на сербські національні почування, на гористий характер своєї країни та на допомогу вільного світу.

Мао виплинув наверх внаслідок динамізму комуністичної ідеології, а передусім на рішучому бажанні китайської нації привернути собі історичну позицію, втрачену в XIX ст.

Така сама настанова арабських країн зродила Нассера символом національних арабських прагнень.

Гітлер міг здобути і закріпити за Німеччиною всі країни від Атлантику до брам Ленінґраду і Сталінґраду, спираючися на пруській мілітарній традиції та на бажанні німців визволитися з постанов Версальського договору, якби він не порушив всіх моральних законів Заходу. Він спалив за собою всі мости і викликав у всіх великий страх опинитися під такою грізною та неморальною владою. Це було головною причиною провалу Третього Райху.

Ґанді, пише проф. Тойнбі, здається був з усіх 17-ти найбільшою індивідуальністю, але не осягнув би багато, якби не сторонні сили. Він заграв на дуже вразливій індійській струні, жадаючи від Великої Британії такої самоуправи, що її протягом віків здобули англійці для себе. Але, додаймо, чи осягнув би чогось Ґанді, якби був в руках московських імперіялістів? Напевно ніхто не знав би, де порозкидано його кості, а його кличі були б промовчані або спотворені.

Також роля прем'єра Еттлі була конечна. Чи легко дістала б Індія незалежність, якби при владі залишився Черчілл, що виграв другу світову війну?

Рузвелт став великою індивідуальністю завдяки своїм заходам вивести американську націю з економічної депресії. Він поставив перед її очі небезпеку ізоляціонізму та модерної воєнної технології, що зніvелювала віддаленість Америки від Европи та Тихого Океану.

Генерал Франко є найбільш переконливим прикладом, як можна стати великою індивідуальністю, уживаючи витонченої політичної гри. Йому вдалося осягнути допомогу від Гітлера і Муссоліні без будь - якої відплати. Коли обидва диктатори остаточно зірвали з Заходом, він вчасно покинув їх обоз. Поза тим він зумів запрягти до свого воза такі неспівзвучні, внутрішні сили, як Фаланґа та еспанські монархісти.

Сталіна згадуватиме історія, як дуже хитрого, обережного та надзвичайно жорстокого деспота. Він, так само як Хрущов, закріпив себе як єдиний господар СССР, спираючись на деяких неособових силах, що їх надзвичайно влучно описав дещо пізніше Мілован Джілас так:

„Чи наявність Сталіна на історичній сцені повних 30 років була випадкова? Ні, пореволюційна російська суспільність, точніше сказавши, панівна бюрократична компартія хотіла такої людини, як Сталін. Вона йшла за ним сліпо, а він вів її від одного політичного успіху до другого. Він виконував її задуми і клав основи під нове російське суспільство та нову російську імперію, якої ця політична бюрократія бажала, не зважаючи на безмірні жертви. Те, що Сталін залишив по собі, було вислідом співдії вище згаданих сторонніх чинників та діяльности якраз такої людини, якою був Сталін. З його смертю не минувся світ, що його він створив. Його суть і сила збереглися ні в чому не поменшені по нинішній день, не зважаючи на всякі десталіністичні деклярації".

Чи здобула б Західня Німецька Республіка без Аденауера таку повагу в світі, яку вона нині має? Чи зліквідовано було б рештки французького колоніялізму і чи стала б Французька республіка стабільною і впливовою державою без де Голля?

Часом великі люди зазнавали невдач, натрапляючи на непокірливий людський характер. Так сталося з Муссоліні. Він хотів, щоб італійці діяли як прусаки. Це йому не вдалося, бо критичний і здоровий розум італійців не допустив до того, щоб вони стали німцями, які побренькують шаблями.

Уже цей побіжний огляд, — пише англійський історик, переконує нас, що при великих індивідуальностях кожний чоловік і кожна жінка мають також вплив на хід історії, хоч цей вплив може бути безконечно малим, якщо йдеться про одну особу. Але сума всіх цих істот творить велику позаособову силу, що її називаємо людським чинником в історії.

В. Кедровський

ІСТОРИЧНІ ПРАГНЕННЯ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ В АРАБІЇ

Перший російський історик, Н. Карамзін писав у своїй „Истории Государства Российского" (том VI, стор. 62, 1842) про наміри московського царя Івана III (1475-1481) так: „Отже, знищивши вільну Новгородську республіку, він уже мріяв про вихід до кордонів Індії. Про вихід до „теплих морів". Це з того часу стало доктриною московської, а пізніше російської імперської зовнішньої політики".

Кривавими війнами, винищуванням малих народів Росія нестримно йшла в напрямі до Індійського океану, знищивши на цьому шляху свого походу державність України й республіки Війська Запорізького, а ще раніше зазоювавши Казанське царство. Жертвою московського імперіялізму впали Кавказ, Туркестан, Хіва, Бухара та інші країни, які тут не будемо перелічувати, бо кожен, хто цікавиться розростом російської держави, може знайти багато матеріялів навіть у російських історичних працях.

Кордони Московщини поширилися від Балтійського моря до Тихого океану, від Льодовитого океану до Паміру, Афганістану, Персії. Підбиваючи вогнем і мечем або обдурюючи їх хитромудро складеними договорами, російські царі одверто заявляли, що вони включають їх у Російську імперію. Продовжуючи імперіялістичні завоювання царської імперії, московські комуністи прикривають свої наміри гаслом „визволення народів" з колоніяльної залежности.

В старій солдатській пісні „Наша матушка Расія всєму міру ґалава" — виявляється провідна думка московського імперіялізму. Для цієї ідеї москвини приносять в жертву свою власну свободу, що добре схарактеризував російський поет Лермонтов такими словами в одному з своїх патріотичних віршів: „Пускай я раб, но раб царя вселенной!"

Нам можуть сказати, що не всі росіяни імперіялісти і не всі вони готові стати рабами своєї влади, аби лише їхня імперія поширювала свої володіння. Ось перед нами лежить книжка „Из писем и показаний декабристов. Критика современного состояния России и планы будущего устройства". Редактор А. К. Бороздін, С-Петербург, 1906. В цій книжці на сторінках 145-148 читаємо:

„Пункти учення, що його викладається у внутрішньому Ордені (декабристів)...

Пункт 4-ий: Безумовне й постійне винищування назви Польщі та Королівства Польського і обернення всієї Польщі, як пруської, так і австрійської, в губернії російські.

Пункт 5-ий: Приєднання Угорщини, Сербії та всіх слов'янських народів до Росії".

Пункт 6-ий: Викинення турків з Европи й відбудова грецької республіки під протекторатом Росії.

Пункт 7-ий: Створення морської фльоти в Архіпелазі і встановлення всіх можливих перешкод англійській торгівлі в тому обширі.

Пункт 12: Переселення половини жидів у незаселені губернії Росії й обернення їх у віру.

Пункт 30-ий: Вироблення проєкту вигідної війни проти Персії та вторгнення в Індію.

Пункт 42-ий: Приєднання Норвегії до Росії".

Не станемо тут наводити інших пунктів учення Ордену Декабристів, зазначимо лише, що большевики у великій мірі те їх „учення" поширили.

А ось деякі матеріяли із „Записки генерала Куропаткина" (Берлін 1909 р.), російського військового міністра, що є ніби рапортом цареві в актуальних питаннях:

„Наші законні прагнення володіти виходом з Чорного моря в Індійський океан, володіти виходом у Великий океан глибоко зачіпають інтереси майже всього світу, і щоб здійснити ці прагнення, ми повинні готуватися до боротьби з коаліцією із Англії, Німеччини, Австрії, Туреччини, Китаю та Японії. Цим державам страшний не так факт просування Росії до того або іншого з тут згаданих виходів, як наслідки того просування. Захоплення Босфору і виходу до Середземного моря дасть нам можливість рішуче діяти в Єгипті, щоб зробити Суезький канал міжнародним. Вихід до Індійського океану створить для Індії постійну небезпеку. Але найбільше лякає держави Европи та Америки, які постачають на ввесь світ вироби своїх фабрик, це початок боротьби з ними Росії на світових ринках... Росія з її невичерпними природними багатствами може бути грізним конкурентом для держав усього світу".

Тут треба пригадати ще підписаний під час першої світової війни між царським урядом і державами Антанти таємний договір, яким передавалось у володіння Росії Царгород і Дарданельську протоку, внаслідок чого Середземне море фактично стало б внутрішнім російським морем, а північні береги Африки опинилися б під безпосереднім впливом Росії.

З того часу Московщина не змінила своїх імперіялістичних плянів у відношенні до цих обширів, і ми тепер є свідками того, як здійснюються її п'ятисотрічні мрії.

Ізраїльсько - арабська війна є лише одним з епізодів цієї довгої боротьби. Легковірні араби вважають, що комуністична Росія стоїть в обороні їх інтересів, і піддалися нацьковуванню їх проти Ізраїлю, який є фортецею европейських демократичних держав та Америки на шляху походу російського імперіялізму до світових ринків. Отже, Росія намагається всіма силами знищити цю фортецю.

Боротьба під'юджуваних Москвою арабів з Ізраїлем властиво перетворюється у боротьбу Европи та Америки з російським імперіялізмом. Вона буде тяжкою і довготривалою.

Нас лише дивує наївність та короткозорість тих державних провідників Америки та Европи, які не бачать, або не хочуть бачити, що Росія була і є колоніяльною державою, конґльомератом сотки поневолених народів, які прагнуть свого визволення. Рятуючи в 1917-1921 роках цілість російської імперії, пособляючи російським генералам і навіть большевикам у їх війні проти України та інших народів Чорноморсько - Балтійського басейну, союзні держави, а з ними й Америка підготовили оцю трагедію, що відбувається тепер на Середньому Сході.

Годі передбачити кінець її, бо поки існуватиме колоніяльна російська імперія, поки на берегах Чорного моря, на Кавказі і в Закаспійському краю пануватиме імперіялістична Москва, доти намагатиметься вона опанувати світові маґістралі.

Ми скликаємо Світовий Конґрес Вільних Українців. Одним з основних завдань його має бути ухвалення меморіялу різними мовами, в якому треба виразно і обґрунтовано показати всьому світові російський імперіялізм, що вступає в добу активної боротьби за світову гегемонію. Мусимо дати науковий огляд історії російської тоталітарної імперії, а разом з тим переконати всі держави і народи, що український нарід бореться не лише за свої власні національно - державні інтереси, але й за звільнення світу від постійної загрози опанування його імперіялістичною Москвою.

Як у 1917-1921 роках Україна своєю боротьбою з комуністичною Росією врятувала Европу від комуністичної окупації, коли в Угорщині був уже комуністичний уряд, так і тепер вільна, самостійна Україна зможе стати непоборною перешкодою для російського імперіялістичного наступу. Чим скоріше світові держави зрозуміють завдання України, тим легшою буде наша боротьба за національно-державне визволення.

Читайте українські книжки і газети, бо часто читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Михайло Данилюк

ПОВСТАНСЬКИЙ ЗАПИСНИК

(1)

БАТЬКІВЩИНО МОЯ...

Яке безглуздя — двадцяте століття! А ти — ось — у ньому.

Світ навкруги аж захлинається здобутками людини. Роздаровується з щедрої руки вибагливі подарунки — нам, а навіть грядучим поколінням. Тобі ж, Україно, з усіх сторін дарують. Навіть силою, навіть проти сліз — дарують, упихають.

І хто ж не ощасливлений тими великими здобутками людського духа, нової культури нашого століття?

...Тим димом згарищ бідної селянської хати, обсмаленими руїнами сіл і міст. Лише почорнілі комини стирчать і кидають тіні, мов поруйновані хрести.

...Тими румовищами шкіл і церков. Кому ж потрібно вчитись або хвалити Бога? Визволителі всього навчать, і їх хвалити треба. Дітей — до праці, церковні дзвони — на гармати й ланцюги.

...Тими шибеницями поза вуглами в'язничних споруд, а навіть, коли потрібно, і на вулицях. Це, щоб було видно всім, що дарунка визволителя не вільно не прийняти.

...Тими братськими могилами в кущах попід в'язничними мурами, а то й на зелених передмістях. Це так по-культурному, щоб ніхто не бачив.

...Тим зойком немовлят, киданих живцем у криниці. Тим густим, жахливо-солодкавим запахом спалених у церкві трупів. Тими блискучими баґнетами в животах вагітних жінок. Тими, ще дихаючими, дітьми, посадженими на палі загород.

...Тим чадом вигорілих столітніх хуторів. Ось один із них, а поза ним — на такому ж столітньому дубі — гойдається його власник. Шнурок йому з його корови дали, її ж погнали в місто для солдатів. Ще далі там на польовій дорозі — червона кров із роздертого баґнетом живота дзюрчить у баюру. Лишилась тільки тиша. Навіть круків не видно.

...Тими переповненими в'язницями. Тими ешелонами, набитими посинілими людьми. Ще кілька років тому йшли вони на схід. Тепер ідуть на захід. Це, бачите, в культурні центри.

...Тим диким, немов гадючим, свистом п'яних солдатів.

Де ж твоя втіха з того величного духа сучасної людини?

Ти залягла важко своїми завіяними полями, задимленими селами, мовчазними балками. Покрила все важким, сіро-олив'яним обрієм.

І тихо, мов на смерть.

Десь зловіщо горять заграви червоними свічками. А ти мовчазна, мов у труні.

Ми знаємо — ти чекаєш переходу культурної доби. Ти чекаєш варвара. Свого виплеканого, в сльозах скупаного, свого грізного, бойового сина. Варвара, що — з осміяною і загубленою в людській пам'яті чеснотою — принесе тобі нову добу.

І він, модерний варвар зогнило-трухлявої доби, він хай відслонить твою мережану сорочку і покаже світові твою пошматовану культурою, потоптану підковами визволителів скривавлену душу.

І хай жахнеться світ! Ми жах хочемо бачити в очах культурного світу. Жах, а не ласку, бо на ласку культури ми вже доволі багаті...

Він — цей варвар — прийде.

Ми йдемо з ним.

НАПЕРЕДОДНІ

Хто б подумав, що Волині знову судилося щось нове починати?

Це ж російська статистика перед першою світовою війною виказувала, що з усіх українських земель Волинь і Полісся мали найвищий відсоток неписьменних. Це ж та глуха провінція нашої батьківщини, де ще по тридцяті роки деякі селяни називали себе „тутешніми". Бо коли інші називали себе просто православними, то в цьому був якийсь глузд, якщо взяти до уваги шалену польонізацію і похід римо-католицизму за часів королівської Польщі, а то й вже за російської окупації, коли чисельні польські аристократи мали не абияку силу. Називати себе православними, без наголосу на національність, це все ж був відрух, щоб відмежувати себе від чужого, польського.

Статистичні дані виказували, що до війни по волинських селах було до дев'ятдесятьох відсотків, а по містах, серед українського населення, до вісімдесятьох відсотків неграмотних. А тут тобі — повстання в двадцять п'яту річницю революції проти тавра „тутешніх", коли ще не вспіла добре обрости вусами нова ґенерація. Ніяка статистика ані Москви, ані Варшави, ані Берліну не могла передбачити сорок другого року на Волині, а услід за ним, мабуть, нову епоху.

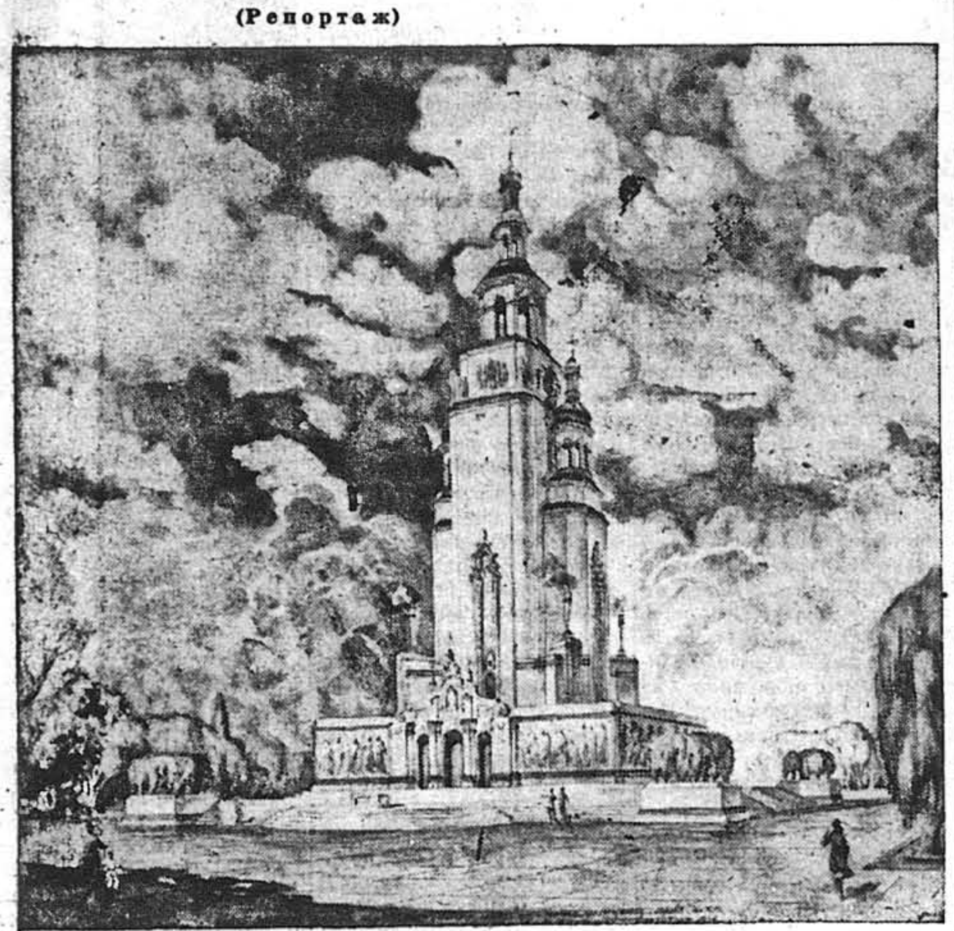
Проїжджають наші провідні, зв'язкові та інші люди, серед них старшини, то на Київ, то з Києва на Львів, зі Львова на Рівне, з Рівного на Чернігів, і куди тільки їх не носить, а всі, неначе змовились, так водно й говорять — повстання, кажуть, треба починати з Волині. Тут вам і ліси, і озера, і непрохідні терени, і села непогані.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАНТЕОН В АМЕРИЦІ

Д-р Михайло Данилюк

ВІДВІДИНИ ОСЕРЕДКУ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ЗДА У БАВНД БРУКУ

(Репортаж)

Величнa Церква-Пам'ятник у Бавнд Бруку

1. Щоб не згрішити . . .

Бути в околицях Ню Йорку і не побачити Осередку Української Православної Церкви в Америці, який уміститься лише годину їзди автобусом, в містечку Бавнд Брук — це, либонь, міг би бути не тільки гріх в релігійному понятті, але й національне прогрішення. Як-неяк, але українська Православна Церква, починаючи від її першого свідомого емігранта - священика, о. Агапія Гончаренка, пройшла на землі Вашингтона чималий шмат дороги у своєму розвиткові і вже ось-ось завершує свій черговий етап. Хіба ж не цікаво побачити, як і чим завершується ця сторінка?

Цікаво побачити осередок своєї Церкви, подивитися власними очима на деякі проблеми, на успіхи, на „болі росту", на розвиток, пляни, задуми, а то й мрії . . . Хто їх не має? Тих справжніх і здорових мрій, які, всупереч важливому самособіпанству, таки довбають кожного дня і року нові рельєфи, переходять у пляни, а згодом у мозольну, але й освячену реалізацію.

Щоб мати чистий погляд в очі свого священика - сповідника, щоб не клiпати очима перед цікавими приятелями, щоб, зрештою, таки не згрішити з церковної чи національної точки зору — відкладається багато цікавих справ у задимленому Ню Йорку і шукається шляху на Бавнд Брук.

2. Заблудити — неможливо

Якщо ви не мешканець Ню Йорку, вам доведеться довгенько шукати, звідки і кудою починати їхати. Аж кортить порадити „Українському Православному Слову", щоб цей орган Консисторії УПЦ подавав короткі вісті на останній сторінці, як туди їхати.

Щоправда, УККА став у пригоді. Хоч номери телефонів до Консисторії і Архиєпископа Мстислава, які централя УККА подала, були застарілі і всі були „авт оф ордер", що свідчить дещо про послаблені зв'язки з православним Осередком, все ж таки шлях їзди можна було дістати добрий.

Тож ідете ви на славний автобусовий „термінал" і там питаєте квитка. Вам його продають і кажуть, де, на котрій „плятформі", сісти на автобус. Ось тут треба слухати, і то таки добре, а то станеться з вами таке саме, як із автором цього репортажу . . .

Сядете, ніби, на автобус до Бавнд Брук, але якщо на іншій плятформі — то завезе вас миль на десяток від місця вашого задуму. Тут лише можна подати подорожнім одну пораду: не впадати в паніку, бо заблудити все одно не можна.

Скажімо, ви пішли шляхом автора, поїхали на Бавнд Брук, але з іншої, щоб вона скисла, плятформи. Везуть вас і везуть, аж досадно, а коли ви висіли — ви опинились на миль шість від Консисторії. Стоїте тоді провінційним грішником посеред вулиці і думаєте, що може й виїжджати не треба було? . .

Добиваєтесь задихані до таксівки. Делікатно питаєте шофера чи, бува, не знає він, як добратись до української церкви?

— До юкреніен гедквордерс? — питає. — До цієї церкви, що поставлена в пошану шістьох мільйонів замучених большевиками українців? Її всі знають!

Тоді щойно ви відчуваєте, що не заблудили, що навіть біля закуреного Ню Йорку світить сонце, що вам цілком сторонні і чужі люди покажуть шлях і подадуть інформації про вашу церкву, які не завжди з потрібним притиском повторюються серед широкої української громади . . .

3. Осідок Консисторії УПЦ

Історія поселення центру УПЦ у Бавнд Бруку доволі довга, але справа не в деталях, а в принципі вибору цього місця.

Керівництво Православної Церкви мало на увазі бути якнайближче великого міста Америки, великої української колонії, а також, маючи згадані вигоди під рукою, не завантажитись величезними коштами, що були б необхідними, якби, скажімо, такий центр будувався в самому Ню Йорку. Містечко Бавнд Брук — це майже перідмістя великого Ню Йорку і, як вияснилось, до нього менше як година їзди автобусом. Місто спокійне, без великих фабрик, хмародерів і руху, а в той же час недалеко великих культурних та громадських осередків самого Ню Йорку.

Розбудова Консисторії УПЦ в цьому місті набрала ясніших плянів із задумом побудови тут величної Церкви - Пам'ятника в пошану жертв України під большевицькою займанщиною. Задум був широкий, часами видавався майже недосяжним, вимагав великих зусиль, енергії, навіть упертости. На скільки він видався успішним, говорить не лише факт, що всі довколишні поселення різного національного походження знають цю церкву і її призначення. Сама імпозантна будова, її архітектурне оформлення, мистецькі твори і оздоби вже говорять багато.

Справді, коли ви під'їзджаєте до церкви, вам приходить на думку запит: церква це чи величний пам'ятник? Бо на звичайну церкву, до якої ви звикли заходити в різних місцях на Богослуження, ця споруда не подібна. Це стоїть щось монументальне, яке хоч і не має розмірів хмародера, але своєю конструкцією і розположенням видається вам наче помистецьки різьблений монумент, який своїм помахом сягає в хмари далеко вище, як і безформний хмародер.

Побіч церкви — кілька будинків. В одному із них Консисторія. Вас мило вдаряє чистота, підмальоване дерево старого будинку, спокій. Заходите.

У просторій канцелярії, за горами книг, паперів, машинок і різних актів, знаходите двох молодих і енергійних священиків: секретаря Консисторії о. прот. Б. Желехівського і скарбника о. прот. М. Земляченка. Обидва не зважаючи на пізню пору післяобіднього часу, працюють над листами, статистикою, рахунками, звітами, книгами. Так, наче б думають тут над ними ночувати . . .

Привітний о. прот. Желехівський вітає, просить розгоститись, але в той же самий час дискретно дзвонить до Архиєпископа Мстислава, який мешкає в цьому самому містечку, що „приїхав наш доктор, що то любить писати" . . .

Чекаючи на Владику Мстислава,хочеться заглянути в кожний куточок будинку і дещо „розвідати" від членів Консисторії про Осідок УПЦ, про цілість Церкви в Америці, про успіхи і болі. Потім сумління дещо мучило, що „розвідував", але порада Владики писати правду про все заспокоїла совість.

Будинок канцелярії доволі великий. Це стара будова давнього стилю, але кругом мило вражає порядок і чистота. Боляче лише вражає те, що є ще багато . . . порожнього місця. Багато кімнат, призначених на архіви, бібліотеку, окремі канцелярії і тощо — все це стоять незаповненими. У великій кімнаті канцелярії борються з навалом праці лише два запрацьовані священики. Видається, що ця кімната, а також всі інші повинні б кипіти людьми, секретарським кадром, помічниками, як це й належалося б великій юрисдикції і великій церковній громаді.

— Це правда, — відповідає один із священиків, — але де взяти на все це фонди? Ми душимося під залеглістю праці, але кожний гріш, кожна ощадність мусить іти насамперед на основний задум: Церкву - Пам'ятник. Це стало наче амбіцією нашого всіх життя, і нам не шкода зусиль. Колись, це буде колись, і ми виростемо на модерне устаткування і матимемо потрібну поміч у праці.

Фонди, кругом фонди — це необхідність для праці канцелярії, розбудови друкарні і видавництва УПЦ, ремонту інших будинків в Осередку, не говорячи вже про повне закінчення внутрішнього оформлення церкви, розбудову архіву і дальшої розбудови музею, який має всі дані стати одним із кращих культурних осередків нашого поселення у вільному світі.

Оглядаючи друкарню Консисторії, її скромні і незавжди модерні засоби друкування — аж дивно стає, що з-під її черенок вийшло вже чимало книжок, а серед них така монументальна праця проф. І. Власовського, як „Нарис історії Української Правосавної Церки" в п'ятьох томах, що є єдиною в своєму роді науковою працею. Скільки то, при таких скромних засобах, треба було посвяти, праці, енергії і відданости для своєї церкви, щоб цього досягнути! Стає дещо й соромно, що православний світ нашого поселення в Америці ще так мало подбав про покращання всіх тих умовин праці . . . Дискусії, застереження, самособіпанство, іноді — пробачте — юрисдикційний розгардіяш по деяких осередках нашого поселення — все це колись зникне, а праця якраз такого характеру, споруди якраз таких задумів, пляни якраз такого помаху — це визначить в історії нашої церкви тривалі релігійні і культурні вартості.

Навкруги будинків, а особливо церкви — взірцевий порядок. Великий, допильнований травник, новопосаджені дерева, під'їзди і стежки. Кругом видно руку господаря.

Поза церквою, на горбі — вже величенький цвинтар. Його вже дехто і називає „нашим Пантеоном" . . . Тут уже поховано чимало українських визначних людей, навіть не тільки православного віровизнання, а також католицького. Він стає місцем спочинку багатьох відомих людей із різних земель соборної України, і сюди прибувають труни з тілами їх з усіх кінців Америки. Оглядаючи цвинтар, приходить ще раз на думку питання: чим міряється наше життя — днями і роками чи вартостями, які після себе залишаємо? . .

Енергійний Владика Мстислав — чи він взагалі колибудь відпочиває? — будить із задуми. Його очі з гордістю звертаються на Церкву-Пам'ятник.

4. Церква-Пам'ятник

Величнa церква, що пишається на горбі, за проєктом мистця Ю. Кодака, виглядає вищою, вражає своїм стремлінням у небо. Наче рветься вгору і, підіймаючи за собою масивний фасад, ніби зачепилась десь невидними підоймами в повітрі. Навіть на самих сходах при вході до церкви ви не відчуваєте її масивного сидіння на землі, бо, коли підіймаєте очі вгору до прекрасної мозаїки Матері Божої над входовими дверима, вони мимоволі біжать ще вище, і ви, разом із поглядом, самі ніби підіймаєтеся вгору.

Коли ви відвідаєте цю церкву — не пожалієте, якщо залишитеся аж до вечора, щоб подивитись на неї, освітлену прожекторами з усіх сторін. Навіть, якщо вас дощ змоче до останньої нитки, як це сталося авторові цього репортажу, хоч милосердний Владика і прислав парасолю. Але вид вечірній на церкву таки незабутній.

Середина церкви ще не цілком викінчена. Посвячена була вона ще 1965 року, але іконостас щойно у будові. Праця тепер іде швидкими кроками, і, мабуть, він буде готовий ще цього року. Доводилось бачити деякі деталі цього іконостасу, за проєктом мистця П. Холодного, і виглядає так, що він своїм задумом повністю допише конструкції і призначенні церкви.

Видається, що іконостас разом із могутньою мозаїкою Христа, який лине над вами в церкві шириною у понад сорок стіп, залишить на кожного незабутне враження. Мозаїка ця, як і зовнішні — це проєкти того ж мистця П. Холодного, що надає цілій церкві і її архітектурній та мистецькій композиції певного стилю, своєрідної краси одного ідейного помаху. Відчувається відсутність дисонансу стилів. Хоч треба припускати, що в майбутньому церква буде мати й інші взірці церковного мистецтва — все ж гармонія певного стилю буде домінувати і тим затримає порядок у мистецькому змісті.

Є ще багато інших незавершених плянів прикраси церкви, але ці фонди, ці капосні фонди — вони завжди стоять на перешкоді. Бо ще тепер конструкція церкви, яка була двигнена коштом понад шістсот тисяч долярів, не враховуючи коштів музею, має понад шістдесят тисяч боргу. Будова самого іконостасу коштуватиме 32 тисячі долярів. Музей вимагає вкладу капіталу, а крім цього коштів утримання. Треба мати додаткові фонди на архів, згадану вже розбудову канцелярії і видавництва. Де це все взяти?

— Головне, — відповідає заклопотано Владика Мстислав, — це вийти з боргів за церкву і побудувати іконостас. На іконостас вже дещо гроша маємо. Ми могли б легко вийти з боргів, якби наші парафії виплатили їх належність. Наші підрахунки кажуть, що, не зважаючи на непередбачені видатки чи кошти, ми все таки залишилися в межах підрахованих можливостей збору по наших парафіях, щоб тільки вони виконали свої зобов'язання. Інакше кажучи, гордість повного виплачення боргів за церкву лежить на сумлінні боржників . . .

Справді, невелика кількість боржників могла б ще цього року, до чергового Собору УПЦ в жовтні, принести гарний дарунок своїй Церкві, виплативши залеглі суми. Також з іконостасом це можливе до виконання. УПЦ в Америці має 88 парафій і 9 місійних осередків. Тридцять дві тисячі долярів — це по яких триста-чотириста долярів на парафію або — по доляру-два на особу. Невже не можна б було одним помахом, навіть одної неділі, окремої збірки закріпити побудову іконостасу в цій церкві? А її краса, її значення тепер і в майбутньому цього, безперечно, варті. Часами малими зусиллями можна зробити спільно великі речі. . .

Церква-Пам'ятник побудована на вічну пам'ять замучених, засланих, заморених голодом, розстріляних. Навіть могил їх не знайдете по цілій Україні, Сибіру, Соловках, Казахстані. . . Від нас до тих нікому невідомих могил — це часами простір від сина до батька, пам'ять від брата до брата, спомин від дітей до матері. Їм усім тут пам'ятник. Чи не можна його скоріше нам усім закінчити? Чи, може, треба його негайно закінчити?

Середина Церкви-Пам'ятника, під якою приміщений Архів-Музей.

5. Музей

Якщо Владика Мстислав говорить, і цілком заслужено, про церкву з гордістю і щирим патосом, то в нижній її частині, показуючи вам музей, говорить про нього з якоюсь особливою задумливістю. Він тут навіть не говорить багато, хіба дає пояснення. Але тут і непотрібно багато розмов. Факти говорять самі про себе.

Музей, який Владика відкрив і посвятив минулого року, міститься в долішній частині церкви, яка, із-за конструкції цілости, не дає вам відчуття, що ви в підвалі. Численні експонати, велику кількість яких подарував сам Владика Мстислав, ще не говорять про цілість музею. Бо багато цінних експонатів ще далі лежать у скринях і чекають свого місця, каталогування, розміщення. Також велику кількість цінних експонатів подарували різні люди, і про них Владика згадує з особливою пошаною.

Кілька кімнат музею — це бібліотека-архів, яка щойно починає своє оформлення. Всі цінні книги оправляються під один стиль, проходять сортування архівного матеріялу. Ряд речей вимагатиме окремих альбомів та місць для оглядин та студій. Ви знайдете там релігійні і світські книжки, починаючи з XVII століття. Матеріял цього відділу нараховує до дванадцяти тисяч книжок та архівних актів. Більшість цього ще в сортуванні, каталогуванні, навіть у скринях.

Щоб дати лише малу картину деякого архівного чи культурного матеріялу в музеї — можна згадати, що лиле світлин із культури та побуту в Україні тут є понад двадцять тисяч. Тут примістилась найбільша в світі збірка змальованих укр. писанок, яку в кількості чотирьох тисяч карток подарував проф. К. Мощенко, що збирав їх, змальовував та записував їх характеристики десятками років.

До цікавих експонатів треба зарахувати мабуть усе. Тут ви знайдете сотні підшивок до риз і підрясників, починаючи з XVII століття, старовинні килими та вишивки з XVII-XVIII століть, взірці мереж, церковних риз. Серед них побачите також потрясаючих свідків большевицької окупації: кусники церковних риз, які ще схоронились після того, як чекісти, розграбивши церкви, шили з них капці для своїх „бойових товаришок" . . .

Чудові експонати народного мистецтва репрезентують повні одяги з різних земель України, величезна колекція мережок та вишивок, а серед них чудова збірка взірців рідких вишивок, яку для музею зробила група жінок-патріоток з далекої Міннесоти під керівництвом пані В. Росінської. Лише цей один альбом вартий окремої виставкової скрині. Ви там, серед народної творчости, знайдете навіть взірці печива з традиційних святкувань.

Колекція ікон вже під сучасну пору значна. Тут є чудові ікони з XV-XVIII століть, серед них особливої мистецької вартости св.Стрітення з Софійського собору, візантійські ікони, ікони києво-печерського виробництва.

Цікавою колекцією є світлини ікон, знищених большевиками в тридцятих роках. Предетавники „передової країни" ходили по церквах у Києві і крейдою значили ікони особливої вартости. Їх потім усіх спалили, і сьогодні цієї культурної вартости нашого народу вже не існує. Але . . . перед спаленням хтось це все зафотографував. І в музеї ви знайдете ряд ікон з Михайлівського собору, Софійського собору, Десятинної церкви на світлинах. А на них — як знак

(Закінчення на стр. 4-ій).

Головний касир Українського Народного Союзу Іван Кокольський вручає голові Консисторії Української Православної Церкви в ЗДА, її Архиєпископові Владиці Мстиславові чек на $1,000.00, як чергову пожертву УНСоюзу на дальшу розбудову Музею-Архіву. Касир УНС відвідав Владику Мстислава в Бавнд Бруку в товаристві ред. А. Драгана 15-го червня ц. р. та при цій нагоді оглянув цей справжній „Український Пантеон" в ЗДА. Фотознімку зроблено в приміщенях Архіву.

Посередині Архіву-Музею стоїть столик, на якому є книжка, в яку вписуються відвідувачі. Вже сьогодні багато могли б сказати підписані імена в тій книзі. По боках стоять погруддя видатних постатей української історії, а на стінах портрети церковних достойників, між ними Митрополит УПЦ в ЗДА Владика Іоан Теодорович, Великий Митрополит-мученик Василь Липківський, митрополит-каторжник і тепер Верховний Архиєпископ Української Католицької Церкви і Кардинал Иосиф Сліпий та ін.

„Станьте фундаторами і опікунами Музею!" — закликає кожного відвідувача приміщений при вступі до Музею напис. По стінах численні експонати.

Рубчасті колюмни із численними експонатами на них і над ними роблять могутнє враження на кожного відвідувача Музею-Архіву.

ВІДВІДИНИ ОСЕРЕДКУ . . .

(Закінчення зі стор. 3-ої)

Величня мозаїка постаті Христа-Спасителя, приміщена на фронтовій, вівтарній стіні Церкви-Пам'ятника.

ганьби окупанта — знаки крейдою, що призначали здобутки культури на костер. . .

Є й інші документи „соціялістичної культури" в Україні. Це — великі світлини нищиння церков, зокрема в Києві. Ви знайдете світлину церкви, потім її розібраною до половини, навіть видно робітників у половині дзвіниці, як вони скидають камінь за каменем із столітніх мурів, бачите розбитий престол, що валяється серед грузів, бачите вже лише купу руїн, а потім — лише площу. . .

Серед цінних книг церковного вжитку виставлено такі рідкі видання, як православний „Апостол" львівського видання з XVII століття і перший греко-католицький друкований „Служебник" видання ОО. Василіян у Вільні 1617 року. Ряд інших книг знайдете не менше цікавими.

Серед церковних річей є цікаві взірці плащаниць, антимінсів, епитрахилів з різних часів. Серед них є плащаниця з XVI століття, дарунок д-р Теребус-Кекіш, навіть антимінс, подарований у Києві царицею Єлизаветою, жінкою нашого Розумовського . . . Чимало речей вишивані золотом і сріблом.

Але, проходячи попри виставку, ви раптом зупинястесь. Перед вами два гетьманські універсали: один із власноручним підписом гетьмана Мазепи, а один гетьмана Івана Скоропадського. Ви не можете відірватись. Ви стежите за рухом руки Мазепи і вам стає ясним, чому Владика Мстислав говорить у музеї стишеним голосом. Але він вам показує інший експонат: малий, срібний ковчег. Ви приглядаєтесь і читаєте вирізьблену дату 3 липня 1633 року та ім'я митрополита Петра Могили. В цьому ковчезі митрополит Могила поклав мощі шістьох святих, що їх придбав з цілого світу, а потім це вбудував у престол Софіївського собору. Большевики, грабувавши собор, викинули мощі, але самий ковчег зберігся, хтось його десь передавав з рук до рук. Аж тепер він знову в церкві . . . Повернеться колись назад у Київ?

У музеї знайдете і наше сучасне мистецтво. Тут є картини наших малярів, твори скульпторів, включно з оригіналами Литвиненка. В центральній кімнаті побачите посмертну маску Симона Петлюри, його погруддя, побачите бойові прапори армії УНР, чудовий проєкт пам'ятника гетьманові Мазепі.

Ви не можете вирватись, ви повертаєтесь до експонатів, ви хочете тут провести цілий день. А коли музей прийде до повного впорядкування — це, либонь, і буде потрібно. Як врешті ви залишите музей — ви не будете спати тої ночі. Ви будете думати, що при всіх невідрадностях, при всіх гнилих вітрах і всіх „болях росту" — ваша Церква зі своєю Консисторією зробила за відносно короткий час таки справді щось велике і тривале. Ви за це горді і вдячні.

6. Фундація УПЦ

— Як, Владико, піде далі розвиток і розбудова цього релігійного і культурного центру?

— Ми ще докладно не знаємо, але вже робимо пляни. Все це, що тут зібране, що придбане — все це вже українська загальна власність. Це вже виходить навіть поза межі урядування Консисторії. Треба думати про ширші рамки. Тому ми задумуємо заініціювати спеціяльну Культурно-Наукову Фундацію, чи як там ми її ще назвемо, і поставимо її на широку церковно-громадську базу. Маємо на меті притягнути до цього чільних громадян, науковців, фахівців. Така Фундація, зареєстрована відповідними законами, була б окремою автономною одиницею зі своїми плянами, бюджетом і фондами. Вона б розгортала розпочату працю, клала б її в певні нормовані і фахові рамки, робила б з цього осередку справжній культурний центр в розумінні схоронення здобутків нашої культури, її студій і її дальшого розвитку. Ми маємо всі дані для створення такої Фундації, і це вже не мрії, а готові задуми. Треба лише викінчити справу боргів церкви і закінчити внутрішнє оформлення та привести в порядок музей до кінця. Але про Фундацію вже треба реально думати.

— Думаєте, що будете мати особливі перешкоди?

— Вони завжди є, — якось майже з болем говорив Владика Мстислав, — але вони ще ніколи нічого не збудували. Та все пройде. За двадцять-тридцять років і гіркого спомину по всіх вітрах не залишиться, а це — показав рукою на Церкву-Пам'ятник — буде стояти, буде рости. Буде документом нашої любови, відданости і реального пляну для майбутнього.

— o O o —

Прощатись із Владикою, цілим Осередком, маєстатичною церквою таки не хотілось. А вже був вечір і . . . всі автобуси з Бавнд Бруку відійшли, треба було думати про якийсь, знову скомплікований, спосіб доїзду до Ню Йорку. А дощ ллляв, як з відра. Сухої нитки не залишилось.

Але не шкода. Бо була змога побачити церкву у вечірній красі. Очевидно, як уже знайшлася таксівка, щоб довести подорожнього до якогось іншого містечка, де ще ходять автобуси — тоді дощ перестав. . .

Не з меншими пригодами доїхав автор репортажу до Ню Йорку. Але, проїжджаючи біля церкви, стало ще раз ясним, що він побачив багато цікавого і гарного. Він побачив далеко більше, як сподівався.

З діяльности Осередку Української Культури і Освіти

(За рік від смерти Тетяни Кошиць)

Минулий 1966 рік почався сумною подією в житті Осередку Української Культури й Освіти: його довголітня управителька п. Тетяна Кошиць важко занедужала. Майже весь місяць січень і початок лютого пролежала вдома,, а 9 лютого її відвезли до шпиталю, де втратила притомність і прожила ще 42 дні в повній непритомності. Померла 26 березня. Дирекція Осередку УКО перевела належно й урочисто її похорон при співпраці виконавців її заповіту.

Під час недуги пані Кошиць заступала її в Осередку пані Дарія Навроцька, а від половини березня 1966 р. на тимчасову управительку Осередку Дирекція призначила Стефанію Бубнюк. Праця в Осередку не припинялася і провадиться далі згідно з плянами Дирекції і Жіночого Кружка при Осередку.

Кожної середи від год. 5-ої до 9-ої ввечорі Осередок відкритий для тих, що приходять для студій у бібліотеці й архівах Осередку, за різними інформаціями та для оглядин Музею. В інші дні й години бувають спеціяльні відвідини приїжджих з-поза Вінніпеґу, екскурсії студентів, молодечих організацій і т. п.

Бібліотека Осередку постійно поповнюється книжками, які надсилають окремі громадяни зі своїх книгозбірень і автори. Деякі цінні видання Дирекція набуває до Осередку. За останній рік вплинуло до бібліотеки ОУКО понад 200 книжок. Рідкісні книжки, раритети та унікуми, зберігаються з особливою увагою, книжок з бібліотеки не випозичається, бо бібліотека призначена для студійних цілей і для збереження книжкового скарбу, особливо тих книг, які заборонені чужою владою в Україні. В бібліотеці ОУКО є дуже цінні й рідкісні видання, яких ніде вже немає. Про них згадував недавно в своїй статті маестро С. Гординський у „Свободі", і тому тут їх не згадую. Бібліотека Осередку — це великий національний скарб.

Не меншим скарбом є архівні збірки окремих видатних людей, а також Музей Осередку, а центрі зі своїм козацьким (слуцьким) поясом, якого немає тепер навіть у музеях Києва. Цей золотом і шовком тканий пояс, хоч має вже близько 200 років, виглядає як новий. Осередок заплатив за пояс $500, але його історична вартість неоцінена.

Багато ще інших дорогоцінних експонатів має Музей. Коли б розкласти у відповідному широкому приміщенні, вони б зайняли багато кімнат і приваблювали б глядачів своєю красою і вартістю. Щоб хоч трохи наблизитися до цього, Жіночий Кружок при Осередку під головуванням пані Наталі Добровольської, при допомозі Марусі Климків і Віри Гриценко, а зокрема члена Дирекції п. Зенка Гаврилюка і його дружини пані Лесі, та інших, перевів велику працю у відновленні приміщення Осередку, упорядкуванні експонатів і книжок та їх відповідному розміщенні й оправленні в рамки та розвішенні деяких цінних мап і картин. Під умілим проводом і праці п. Гаврилюка згадані пані та їх помічниці і помічники, як напр. п. Петро Данилюк і ін. працювали довго, часто й до пізньої ночі. Але їх праця не була даремна. Музей Осередку, кімната визвольних змагань, як і всі приміщення ОУКО виглядають тепер гарно, за що їм усім належить щире признання і сердечна подяка.

Цей Жіночий Кружок перевів організацію урочистої панахиди в річницю смерти св. п. Тетяни Кошиць та поминальний обід 2 квітня ц. р. Помагали йому членки Відділу ОУК у Ст. Боніфас. Як панахида в Соборі св. Покрови, так і поминальний обід пройшли з повним успіхом. Під час обіду молитви відмовили священики з обох українських церков: о. д-р прелат В. Кушнір від Католицької Катедри св. Володимира й Ольги й о. І. Стус від Православного Собору св. Покрови. Він відправив панахиду в Соборі. В цьому був символ єдности і соборности українського народу, як таким символом є і сам Осередок Української Культури й Освіти, в якому сходяться патріотичні українці без різниці віровизнання чи партійної приналежности. Осередок є центром культури всіх українців Канади, бож тільки одна є українська культура.

Звичайні приходи Осередку складаються з членських внесків і добровільних пожертв. В останньому році пожертви збільшилися у зв'язку зі смертю пані Кошиць, як і з відзначенням перших роковин її смерти. Замість квітів на її могилу до Осередку УКО вплинуло $ 600.50 (прізвища жертводавців уже були проголошені в пресі, за винятком 3-ох. Пластова Станиця, Вінніпеґ $ 10, А. Петрашко, Ст. Томас — $ 5, М. Заяць, Ванкувер — $ 5. Зі збірки на поминальнім обіді вплинуло понад $200, а крім того переслано окремі пожертви: Філія УНО, Вінніпеґ — $ 100, Філія УНО, Ст. Боніфас — $ 50, інж. В. Топольницький — $ 50, хор Собору св. Покрови, Вінніпеґ — $ 25, Пластова Станиця, Вінніпеґ — $25, Комітет Українців Канади, Ванкувер — $20, Читальня Просвіти, Вінніпеґ — $20, Жіноче Т-во ім Ольги Кобилянської, Кенора — $5, Відділ МУНО, Вінніпеґ — $10, Відділ ОУК, Форт Вілям — $10, Відділ ОУК, Содбури — $10, Галина Литвин-Заяць, Шикаґо — $10, Філія УНО, Лімінґтон — $5, Петро Вель, Ст. Боніфикас $5. Усім належить сердечна подяка за вшанування пам'яті пані Тетяни Кошиць, довголітньої управительки Осередку та заслуженої діячки на полі української культури.

В минулому році відбулися 21-ші Вищі Освітні Курси Осередку Української Культури й Освіти в Торонті заходами Крайової Екзекутиви УНО, згідно з домовленнями Дирекції Осередку. В цьому році відбудуться 22-гі Вищі Освітні Курси ОУКО також у Торонті, де є до цього більші можливості і краще приміщення на літній оселі УНО. Підготовкою і переведенням курсів займається Крайова Екзекутива УНО.

Треба зазначити, що у зв'язку зі 100-літтям Канади Осередок виготовив два українські стилеві полтавські одяги — жіночий і чоловічий, і вони вже були на виставці, влаштованій Департаментом Громадянства й Іміґрації у Вінніпеґу. Дарованих музейної вартости речей Осередок не випозичає.

Українське громадянство цікавиться Осередком. Але уваги, досі виявленої, не досить. Вага й значення Осередку Української Культури для цілого українського громадянства Канади, і з-поза Канади, ще вповні не усвідомлені. Це ж є центр збереження пам'яток національної культури і духового багатства українського народу. Тут у вільній Канаді, ми можемо їх зберегти. Багато дечого цінного вже збережено, і рука ворога його не досягне, а багато ще треба буде вишукувати й зберігати. Цей наш скарб культури є огнищем для наших молодих поколінь. Огнищем, яке будить у них національне почуття та гордість приналежности до свого народу, і дає наявні докази нашої великої культури.

Сподіваємось, що українське громадянство по цілій Канаді здобудеться на більші зусилля, які дали б нашому Осередкові змогу продовжувати працю. Дотепер Осередок існує завдяки малим пожертвам і членським внескам. На саме утримання Осередку і набуття нових пам'яток потрібно багато більше, а на поширення приміщень треба б ще додаткової суми. Розуміється, що було б найкраще, якщо можна було б спромогтися на будову власного відповідного, хоч може й небагатого приміщення. Але для цього треба спромогтися на національну соборність нашого духа, на глибше розуміння великої історичної ваги такої інституції, як Осередок Української Культури.

До цього закликаю щиро всіх, що хоч трохи зацікавлені в збереженні української культури.

Стефанія Бубнюк

Новий том „Українських народних мелодій"

Вийшла з друку і розсилається передплатникам 3-тя книжка (I том) „Українськи народних мелодій д-ра Зіновія Лиська, фірмована УВАН у ЗДА.

На 568 сторінках уміщено в українській і англійській мовах пояснення до редакції пісенних матеріялів, проблем систематизації і системи порядкування народних мелодій. В цьому томі находяться вісім показників: джерел, початкових пісенних слів, територіяльний, жанрів, багатоголосся й інструментів, ритмічний, мелодичний, та показник форм.

11.447 українських народних мелодій з усіх закутків української землі чи українських поселень: ЗДА, Басарабії, Буковини, Волині, Вороніжчини, Бойківщини, Лемківщини, Надбужанської Галичини, Перемищини, Підгір'я, Поділля, Покуття, Центральної Галичини, Донеччини, Закарпаття, Київщини, Кубанщини, Люблинщини, Підляшшя, Поділля, Полісся, Полтавщини, Пряшівщини, Степової України, Харківщини, Холмщини, Чернігівщини, Центральної і Східньої України, усі з підподілом на повіти і села. Приміром: Галичина Центральна; Бібрецький Пов. Гринів, Звенигород, Коцурів, Серники, Стрілиська Старі, або — Чернігівщина; Бихівський пов., Дубрівка, Борзенський пов. Борзна, Британи, Кладьківка, Прохорі.

У показнику жанрів читач знайде пісні: побожні, коляди, колядки, щедрівки, веснянки, (білоданчик, вербова дощечка, воротар, Галя, горобейкр і т. п.), волочільні петрівчані, купальські, русальні, троїцькі, весільні (заручини, коровайні, убирання деревця, і т. п.) христильні, колискові, сінокоси, обжинкові, ремісничі, голосіння, думи, історичні, козацькі, солдатські, рекрутські, чумацькі, бурлацькі, соціяльні, сирітські, вдовичі, балади, ліричні, пісні з мазок, дитячі, жартівливі, п'яницькі.

Показник багатоголосся й інструментів подає пісні ділоги, двоголосся, триголосся чотири і більше голосся, скрипка (422 мелодії), дві скрипки, і бубон, і спів, цимбал, трембіта, сопілка, флояра, ліра, боян, труба, клярнети, бандура, більші інструментальні ансамблі, спів з фортепіяном.

Ритмічний показник ділить 11.447 мелодій за паристими тактами, тричастинними, несиметричними, мелодіями без виразних ритмів, речитативними формами, з передтактами, ритмами, що починаються павзами, і, танковими ритмами.

Мелодичний показник ділить мелодії з тонікою Г на найнижчому ступені звукоряду, мелодії з тонікою Г в середині звукоряду, звукоряди з уявною тонікою Г. Ці три засадничі групи поділено на відділи відповідно до діяпазонів і на підвідділи впорядковані за кількістю тонів.

Показник форм опридилює 11.447 українських мелодій за мотивом, фразою, реченням, періодом подвійним періодом, потрійним періодом, почвірним періодом, більшими пісенними формами, формами з вставною фразою між строфами пісні, формами з окремою мелодією для першої строфи, формами з вставним повторним мотивом і фразами, ланцюгом речень, речитативними формами.

Для устійнення тиражу видання, видавництво просить негайно замовляти видані 3 книжки пересилаючи 30 дол. Цілість охоплюватиме 10 книжок по 570 сторін кожний. З четвертим томом видавництво не прийматиме нових передплатників.

Гроші слати на адресу:
Self Reliance, 748
558 Summit Avenue
Jersey City, N.J. 07306
U.S.A.

Що писала „Свобода" 50 років тому

„Вістка про автономію України"
(„Свобода" з 9 червня 1917)
„Вісті з України"

Петроград. — Російські часописи доносять, що Тимчасове Правительство проголосило автономію України. Границі України означити так званий київський округ. Проклямація автономії України викликала легко зрозуміле одушевлення і нечувану радість. Телеграми з різних сторін доносять про творення під сю пору полків українських добровольців. (Повисше наведену телеграму навела польська шикаґівська часопись „Дзєннік Звйонзкови" в числі з 5 червня . . .)

„З нарад українського національного з'їзду в Києві"

Київ. 20 цьвітня. — Тут відбувається український національний з'їзд. На з'їзд прибули представителі українських просвітних товариств, економічних організацій, селянських товариств і союзів не тільки з міст і сіл України, але й многих місцевостей Росії. В тім числі прибули також представителі з Петрограду, Москви, Томска і з інших далеких міст. З'їзд привитав промовою предсідатель Головної Ради, проф. Грушевський. Предсідателем з'їзду вибрано представителя Кубані Ерастова. Вислухавши ряд предложень, з'їзд прийняв резолюцію, що згідно з історичними традиціями і сучасними реальними потребами українського народу, з'їзд уважає, що тільки національно-територіяльна автономія України може забезпечити права нашого народу і всіх інших народностей, живучих на українській землі . . ."

„З біжучої хвилі"

„Петроградська „Рєчь" доносить за „Киевляниномъ", що проф. М. Грушевський помістив у „Новій Раді" таку заяву:

„В критичну хвилю, коли російське правительство збиралося викорінити українство в Галичині і Росії, не вяжучися найбільше вандальськими, варварськими способами, українці не знайшли ніде помочі і піддержки у великоруській суспільності, крім соціял-демакратів, і се зродило серед українців глибоке недовір'я до російської поступовости і демократії. Для того появилася неминуча конечність забезпечити українському народові державне право: або федерацію російської держави, а коли ні, то і повною незавсимістю України. Прапор самостійної України розвинеться в той час, коли російські централісти захотіли би вирвати з наших рук стяг широкої української автономії в федеративній і демократичній російській республіці".

„Часопись „Шікаґо Трібюн" одержала зі Стокгольму телеграму слідуючого змісту:

„Керенський, міністер війни і під теперішну пору властивий провідник Росії, попирає новий плян утворення федерації держав від Балтійського моря до Чорного. В склад сеї федерації держав мали би війти: Фінляндія, Естонія, Лівонія, Курляндія, Литва, Польща і Україна . . ."

Горнел, Н. Й.

50-ТИРІЧЧЯ ПОДРУЖЖЯ МИХАЙЛА І АНАСТАЗІЇ КЕРДИЛ

Михайло й Анастазія Кердил

За ініціятивою знайомих в Горнелі відзначено ювілей 50-ліття подружжя Михайла і Анастазії Кердил 28 квітня. Родина, сусіди, ближчі й дальші знайомі пішли до церкви св. Анни в Горнелі, де відбулася служба Божа за здоров'я ювілятів. Після того всі поїхали до хати ювілятів, де застали гарно прибрані столи, смачну страву і напої, і де забавлялися до пізної ночі.

Отець Лейн з церкви св. Анни привітав теплими словами ювілятів, а опісля родина і сусіди щиро їх вітали.

Ювіляти є довголітніми членами УНСоюзу в Горнелі, Від. 215. Вони є тихої вдачі, скромними і чесними громадянами, і щедро жертвують на українські цілі. З нагоди свого ювілею дали $ 100 на укр. університет в Римі. Михайло Кердил працював 45 літ на залізній дорозі компанії Ірі як інспектор.

Щира подяка сестрінкам, дітям Марії і Василеві Вобовник за гарний коровай і за те, що бавили гостей.

Я, моя дружина із родиною бажаємо ювілятам довгих літ і міцного здоров'я.

Володимир Батюк

Відгуки на звернення УВАН у ЗДА

Українське громадянство далі приходить з допомогою для сплати боргу за будинок Академії.

Подаємо список (7-ий і 9-ий) осіб, що відгукнулись 100 доляровими пожертвами за час від 8 грудня 1966 р. по 31 січня 1967 р. і від 12 квітня по 6 червня 1967 р.:

Ч. 79. Софія Гасвська, Йонкерс (з раніше внесеними пожертвами $1,370); ч. 80. Марк Менжега, Висконсин; ч. 81. проф. Іван Решетар, Сіяттл; ч. 82. д-р Борис Лотоцький, Н.Й.; ч. 83. Іван Скробач, Н.Й.; ч. 84. Василь Мельничук, Кліфтон, Н.Й.; ч. 85. Панас Діловський, Рочестер; ч. 86. Василь і Пелагія Кучкуда, Ню Джерзі; ч. 87. проф. Ів. Бакало, Н.Й.; ч. 88. проф. Омелян Пріцак, Масс.; ч. 89. д-р Омелян Дерій, Балтімор; ч. 90. М.Л., безвідсоткова позичка; проф. Василь Гвоздецький, Юта, свою позичку в сумі $ 100 просив зачислити до пожертв; ч. 97. проф. Габрієль Гордієнко, Філя., пожертва $100; ч. 99 Ольга Теребус-Кекіш, Н.Й., пожертва $100 і д-р Надія Теребус-Кмета, пожертва $100 — пам'яті брата Олекси Теребуса; і ч. 98. Сімон Радзік, Вашингтон, Д.К., пожертва $100.

Крім того надійшли на будинок Академії: д-р К. Бризгун, Торонто, $95.00, з раніше внесеними буде $680; 15-ий Відділ Українського Золотого Хреста, Ст. Пол, $50.00; д-р Нестор Нововірський, Н.Й., $50.00; Л. Терещенко, Н.Й., $40.00; проф. Іван Голембйовський, Ню Гейвен, $33.00; проф. Неоніла Кордиш-Головко, Ст. Пол, $25.00; Володимир Шиприкевич, Філя., $25.00; Ольга Гудзовська, Н.Й., $25.00; Аркадій Трачук, Н.Й., $25.00;

По $20.00: Остан Олесницький, Н.Й.; проф. Лев Окіншевич, Вашингтон, Д.К.; Іван Світ, Н.Й.

По $15.00: д-р М. Дейчаківський, Клівленд; Галина Деменко, Мавнт Вернон.

По $10.00: Олександер Гончар, Н.Й.; д-р Василь Окинський, Н.Й.; Іван Костюк, Трентон; д-р Юлій Мовчан, Огайо; Іван Дзівак, Філя.; Мирон Заклинський, Н.Й.; д-р Йосип Дашкович, Конн.; Софія Незд, Трентон; проф. Микола Степаненко, Ню Джерзі; Роман Зибенко, Мюнхен.

По $5.00: о. Іван Чуман, Гартфорд; Людмила Івченко, Трентон (з раніше внесеною позичкою і пожертвою буде $705.00); д-р І. Каменецький, Миш.; проф. М. Недзведський, Вашингтон; д-р В. Шуманів, Шикаґо; д-р Л. Билов, Н.Й.

За час від 8 грудня 1966 року по 31 січня 1967 р. поступило пожертв $1,225.00, позичок $500.00 і внесено Українському Народному Союзові в погашення позички $1,250.00, а за час від 12 квітня по 6 червня 1967 р. поступило $793.00, сплачено УНСоюзові в погашення позички $700.00 і відсотки — $54.54.

На 6 червня ц.р. залишився борг по відсотковій позичці $2,700.00.

Управа Академії складає глибоку подяку всім жертводавцям, що відгукнулись і відгукнуться на її звернення. Віримо, що за дальшою допомогою прихильників української вільної науки Академія зможе в ближчому часі сплатити відсоткову позичку.

Академія має податкові пільги (Tax Exdmpt), що дають право зняти суму пожертви від суми до оподаткування.

Пожертви просимо надсилати на адресу: The Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S., Inc., 206 West 100th St., New York, N.Y. 10025.

Федеральний суддя проти всякої, а не тільки расової сеґреґації

Вашинґтон. — Федеральний суддя Скеллі Врайт вирішив, що сеґреґація учнів у школах на основі якихнебудь інших, а не тільки расових прикмет, противиться Конституції, і тому вона не дозволена. Таким способом суддя Врайт поширив рішення Найвищого Суду ЗДА з 1954-го року, згідно з яким протиконституційною є расова сеґреґація в школах. Суддя ствердив, що в школах, де навчаються учні вбогих батьків у Вашинґтоні, Д. К., на навчання одного учня видається річно по $292, а в інших школах цього Дистрикту на 100 дол. більше, бо по 392 дол. В перших школах навчаються в більшості учні неґритянські, а в других в більшості білі учні. На думку судді оця „економічна сеґреґація" в школах противиться Конституції цієї країни, яка ґарантує всім однакові права,

ДІН РАСК КОНФЕРУВАВ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

корабель „Ліберті" на Середземному морі заглушував єгипетські радарні станції та що Шоста американська фльота „провокаційно" перебувала недалеко єгипетських портів. Єгипетському міністрові негайно відповів ізраїльський міністер закордонних справ Абба Ебан, який звернув увагу, що Єгипет змобілізував і зосередив на Синайському півострові 90.000 війська і 900 танків та заповідав голосно, що він знищить ізраїльську державу. Ебан рішуче заперечив закиди Фавзі щодо жорстокостей, що їх нібито переводили ізраїльські вояки, та твердив, що, навпаки, Міжнародний Червоний Хрест висловив подяку ізраїльському урядові за співпрацю в ділі допомоги потерпілим від війни на Синайському півострові. Югославський прем'єр Міка Спіляк виключав будь-які переговори, поки Ізраїль не відкличе своїх військ з окупованих земель, а суданський прем'єр Мохаммед Ахмед Манґуб докоряв Америці, що чотири її президенти заявлялися за непорушністю кордонів на Середньому Сході, а тепер нібито відмовляються від того принципу, коли він не вигідний Ізраїлеві. Знову ж міністер закордонних справ Індії, М. Ц. Чаґлія зголосив чотири „кардинальні принципи", в яких не називає за іменем Ізраїлю, але по суті звертається проти Ізраїлю та підтримує становище арабів і комуністичних держав.

Шукання виходу з ситуації

Дальше засідання пленуму Генеральної Асамблеї ОН заповіджено на четвер 22 червня. В кулюарах палацу ОН обмірковують різні можливості закінчення цієї сесії: голосуванням над обома резолюціями — совєтською і американською, чи зголошенням якоїсь третьої, компромісової. Виринула комбінація, щоб ОН засудила воєнну агресію, не називаючи за іменем Ізраїлю та щоб узагалі піти по лінії індійського становища, щоб ствердити „принципи", а не вказувати пальцем, кого вони стосуються. Однак по суті, мериторично, становища арабів і Ізраїлю, водночас становища ЗДА і СССР, настільки взаємосуперечні, що покищо нема шансів на їх узгіднення. Канадійський міністер закордонних справ Пол Мартін буцім-то переконував Косиґіна, що тільки в його розмові з Джансоном можна б знайти вихід із цієї безвихідної ситуації, однак існує оправданий погляд, що Косиґінові зовсім на тому не залежить, щоб шукати будь-якого конструктивного виходу.

300 УКРАЇНЦІВ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ...

(Закінчення зі стор 1-ої)

ника конфлікту на Середньому Сході. Українські і жидівські демонстранти обмінювались дружніми привітами. Українська колона, в якій було з 70 осіб молоді — сумівців і студентів, звертала на себе увагу тисяч проїжджих авт, автобусів та пішоходів, яким вручалась листівка англійською мовою з домаганням засудити Москву за русифікацію і гноблення інших народів, свободи молодим письменникам і науковцям, які тепер сидять у в'язницях в УССР; у листівці викривалась роля Косиґіна, як підпалювача воєн на Серднього Сході та у В'єтнамі. На безлічі транспарентів, що їх організовано носили українські демонстранти спочатку впродовж 67 вулиці за Лексінґтон евеню, а потім по Лексінґтон евеню, були написи: „Совєтський Союз це остання колоніяльна імперія на землі", „Косиґін — забирайся геть!", „Росіяни забирайтесь геть з України"!, „Справжнім агресором у В'єтнамі є московський комунізм", „Хай живе УПА!", „Російські імперіялісти хочуть захопити світ" та ін.; багато студентів і сумівської молоді мали також плякати з вимогами: „Комуністичні щурі, забирайтесь із нашої шкільної системи!", „Молодь домагається суду над червоними московськими вбивцями" та ін. Група сумівців і сумівок під час демонстрації співали пісні: „Гей на горі, на Маківці", повстанську „Я сьогодні від вас віджджаю" та ін. Кореспонденти різних радіостанцій записували ті пісні та короткі розмови, а представник радіовисильні WMCA записав для передачі в Ню Йорку й околиці (звідки прибули демонстранти) довше інтерв'ю з молодою сумівкою-студенткою Іриною Микитин —про поневолення України, загрозу Америці і світові збоку червоної Москви. Фоторепортери з щоденника „Нюз", від представництва Сі Бі Ес та ін. радіостудій і редакцій газет зробили багато світлин з української демонстрації, що часто супроводжувалась голосними, організованими вигуками молоді (англійською мовою): „Косиґін, йди до пекла!", „Свободу Україні!" та ін., так що ті вигуки напевно долітали до будинку совєтського посольства, де саме тоді перебував Державний Секретар Дін Раск, який як — неофіційно повідомлено кореспондентів, у тому й „Свободи", що мав доступ перед саме посольство з іншими журналістами, — мав провадити підготовчі розмови для зустрічі президента Л. Б. Джансона і прем'єра Косиґіна. В очікуванні кожнохвилинного виходу Державного Секр. з дому посольства, телевізійні камери не здіймали української та жидівської демонстрацій за рогом 67-ої Вулиці, лише надіслали туди фотографів. О 8 г. 15 хв. вечора українські демонстранти закінчили свій похід і, ставши на струнко, відспівали Український Національний Гимн. Американська численна публіка, як також і поліція, висловлювали здивування, що українці мають так багато „чарівної молоді", як висловилась американка-фотограф. Під сам кінець демонстрації з сов. посольства вийшли кілька осіб і швидко зникли в автах.

Щоденник „Нюз" у Ню Йорку вже в числі з 22 червня помістив ведомості про демонстрацію і велику світлину з таким підписом: Поліція відтискає демонстрантів за вільну Україну поблизу совєтської амбасади". (п).

Зелені Свята в Шикаґо

В неділю, 18-го червня в дні Зелених Свят за ст. ст. відбулися заходами Українського Міжкомбатантського Комітету м. Шикаґо Зеленосвяточні поминки на цвинтарі св. Миколая. В 11-ій год. рано довкруги пропам'ятного хреста по середині цвинтаря зібралася численна громада (1100 осіб). Святкування почалося вмаршуванням представників комбатантських організацій та делеґації СУМА в одностроях з прапорами. Комбатант о. Омелян Пільків, який приїхав у Шикаґо з далекої Манітоби, відправив Молебень та виголосив глибоко продуману проповідь. Від молоді промовляла зворушливо молоденька сумівка п. Наталка Пилипюк. Відтак відбулася Панахида за душі поляглих героїв за волю України, в якій брав участь хор мирян під дириґентурою мґра Романа Андрушка. Після Панахиди зложено у стіп Пропам'ятного Хреста вінки під звук жалобної сурми. Святкування закінчив хор мґра Р. Андрушка піснею „У дві пари несуть мари" **Н. Н.**

Президент Джансон дідусем, його донька Лусі народила сина

Остін, Тексас, — 21-го червня донька президента Джансона 19-річна Лусі Джансон -Нуджент народила сина, якого назвали Патриком Линдоном. Дружина Президента кілька мінут після народження дитини-хлопця телефонувала до Білого Дому, повідомляючи Президента про цю радісну новину. Досі Президент не мав часу поїхати до Тексасу подивитися на свого внука, бо зайнятий важливими політичними справами. Лікарі твердять, що і мати і її син почуваються дуже добре. Лусі Нуджент залишиться кілька днів у шпиталі. 23-річний батько новонародженого сина Патрик Нуджент заявив часописним репортерам, що він щасливий, що народини відбувалися щасливо. Дитина важить 8 фунтів і 10 унцій і висока на 21 цалів. Патрик Нуджент аж увечері разом із дружиною бачив сина . Лубачив свого наслідника. Лусі від'їхала до шпиталю о год. 1.20 по півночі, а дитина народилася о год. 6.59 вранці. Дитинку положили були на 4 години до інкубатора в сусідній кімнаті від матері. Аґенти Секретної Служби виконують службу в шпиталі.

Відзначення 25-ліття УПА в ЗДА

Вшановуючи творців безсмертної української визвольної дії, ініціятори відзначення 25-річчя створення УПА намагаються збудувати атмосферу об'єднання, братерства і спільної дії серед усієї української спільноти на чужині. Спільне відзначення великої річниці повинно зродити благословенну мить, у якій єдині серцем, єдиною душею ми полинемо там, де ці роковини святкуватимуть не в просторих ясних залях, а у в'язничних келіях і за дротами концтаборів, не піснею і не словами, а жертвою життя і крови. І нехай ця мить перетвориться в тривкий стан нашого поєднання, нехай свідомість ваги моменту, який переживатимемо в час святкувань, накаже нам забути про ворогування і стати до спільної мети.

Святкування 25-річчя створення УПА проходить у ЗДА під патронатом Почесного Комітету, в склад якого входять:

1. Преосвященний Митрополит Української Католицької Церкви в ЗДА Кир Амвросій Сенишин,
2. Преосвященний Митрополит Української Православної Церкви в ЗДА Іоанн Теодорович,
3. Преосвященний Архиєпископ і Голова Консисторії УПЦ Мстислав,
4. Преосвященний Архиєпископ Генадій,
5. Преосвященний Кир Йосиф Шмондюк, Єпископ Стемфорду,
6. Преосвященний Кир Ярослав Габро, Єпископ Шикаґівський,
7. Mr. George Romney, Governor of the State of Michigan,
8. Hon. Edmund S. Muskie, U.S. Senator,
9. Hon. John D. Dingell,, U.S. Representative, Michigan,
10. Hon. Thaddeus J. Dulski, U.S. Representative, New York,
11. Hon. Michael A.Feighan, U.S. Representative, Ohio,
12. Hon. Donalld J. Irvin, U.S. Representative, Connecticut,
13. Hon. Barratt O'Hara, M.C., U.S. Representative, Illinois,
14. Mr. Thai, Ambassador of Viet Nam,
15. Mr. David Garrison Berger, Lawyer and Journalist,
16. Mr. Taylor Caldwell, Author,
17. Col. Philip J. Corso, U.S. Army, Ret.,
18. Col. Almond E. Fisher, Holder of the Congressional Medal of Honor,
19. Dr. Edward M. O'Conor, Former U.S. Commissioner for Displaced Persons,

Representatives of AF-ABN National Division:

20. Dr. F. Myftija — Albania,
21. Dr. Ivan Docheff — Bulgaria,
22. Eng. J. Kosiak — Byelorussia,
23. Eng. I. Bilyj — Cossakia,
24. Mr. M. Gal — Croatia,
25. Mr. E. Lipping — Estonia,
26. Mr. T. Seibert — Germany,
27. Mr. C. Andreansky — Hungary,
28. Mr. A. Shakman — N. Caucasus,
29. Mr. M. Balco — Slovakia,
30. Mr. W. Budziak — Ukraine,
31. Отець Декан Мирослав Харина, Головний Предсідник СУК „Провидіння",
32. Проф. Іван Вовчук,
33. Д-р Роман Верес, Товариство Українських Бібліотекарів Америки,
34. Інж. М. Гаврилів-Бояр, Українська Гетьманська Організація,
35. Проф. д-р П. Грицак, Товариство Українських Інженерів,
36. Д-р В. Ґалан, Об'єднання б. Вояків Українців в ЗДА,
37. Інж. Степан Ґоляш,
38. Д-р Богдан Дзерович, Товариство Українських Правників в ЗДА,
39. Проф. Лев Добрянський, Президент УККА,
40. Ред. М. Дольницький, Г.У. СУЖА,
41. Інж. В. Забродський, Братство кол. Вояків І УД УНА,
42. Маестро В. Ласовський,
43. Йосип Лисогір, Президент Українського Народного Союзу,
44. Володимир Мазур, Президент Української Народної Помочі,
45. Маестро М. Мороз,
46. Д-р Б. Олесницький, Українське Лікарське Товариство Північної Америки,
47. Іван Поритко, Г.Р. Братства Українських Січових Стрільців,
48. Інж. Стефанія Пушкар, Союз Українок Америки,
49. Мін. Ю. Ревай, ГУ „Самопоміч",
50. Мґр. Б. Сацюк, Союз Українських Студентських Товариств Америки,
51. Проф.д-р Роман Смаль-Стоцький,
52. Сотн. П. Содоль-Зілинський,
53. Проф. д-р П. Стерчо, Українська Американська Асоціяція Університетських Професорів,
54. Сотн. Микола Фриз,
55. Проф. П. Чуйко,
56. Ген-пор. Павло Шандрук,
57. Проф. Лев Шанковський.

Масовою участю у святкуваннях, збільшеною активністю на всіх ділянках нашого національного життя, жертвенністю і совісним сповнюванням тих обов'язків, що їх на нас накладає наша Батьківщина, — віддамо найкращу пошану для жертви життя тих, які життям купували волю для українського народу.

Президія Крайового Комітету для Відзначення 25-річчя Створення УПА:
Лев Футала, голова; заступники голови: Микола Грицков'ян, Іван Винник, мґр. Евген Лозинський. Тамара Дужа, мґр. Евген Гановський, д-р Нестор Процик; Володимир Левенець, секретар; Марія Гаврилюк, секретар; інж. Микола Семанишин, фін. секретар; Михайло Фурда, касир.

ОФІЦІЙНЕ ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІСТКИ

Вінніпеґський єпархіяльний тижневик „Поступ" з 28 травня помістив нотатку п. з. „Абсолютна неправда про зустріч з Подґорним", в якій пише: „Знаємо з певних достовірних джерел, що ця „сензаційна вістка" абсолютно не відповідає правді. Ні зустрічі, ні якихсь довірочних розмов абсолютно не мав наш Кардинал з Подґорним".

ПАМ'ЯТІ ПЕТРА ЗАДОРЕЦЬКОГО

Першим домом для мене, як я приїхала до Америки 1912 р. був гостинний, привітний, приятельський дім панства Задорецьких.

З приємністю і вдячністю згадую той час, як нам новоприбулим, а особливо дівчатам, котрі переважно працювали в приватних домах, Петро Задорецький помагав своїми порадами, вказівками і пересторогами, щоб ми не пропали в чужій країні. Він заохочував нас до освіти і завжди знаходив час, щоб прочитати нам книжку чи газету.

Провадив кореспонденцію для тих котрі не вміли читати і писати. Ніколи нам дівчатам не відмовив своєї помочі, і як що котра з нас не знала дороги заїхати до праці, він не зважав ні на сніг чи дощ і завіз на призначене місце. Як котра з нас поскаржилась йому, що в впраці використовують і неплатять належности, постарався, оскільки змога негайно полагодити справу з властителем в користь покривдженої.

Він сам працював по 55 годин на тиждень, завсігди знаходив час, щоб помагати тим котрі потребували помочі. Доброго серця, характерною людиною був, поважний і усміхнений П. Задорецький. Хоч приїхав молодим до Америки, але завжди пам'ятав про рідний край і працював для української справи.

На мою думку варто було б, якби з колишніх його співпрацівників написали, як організувалися та закладалися в той час Товариства і яка праця провадилася в них. Багато труду, часу та гроша вложив в них П. Задорецький. Це була б пам'ятка для нашої молоді.

Замість квітів на могилу бл. п. Петра Задорецького складаю $5 на пресовий фонд „Свободи".

Текля з Гупалів Ярмола

„СУМНИЙ КІНЕЦЬ КУМАНЦІВ"

Київська газета „Культура і Життя" з 15 червня надрукувала під таким заголовком замітку одного з читачів з м. Нікополю, в якій сказано, що в 1961 році несподівано з невідомих причин закрили єдину на все Придніпров'я майстерню українських художніх виробів. „На жаль, прекрасну кераміку в Нікополі сьогодні можна побачити лише в музеї. Придбати тут мальовничо розписаного куманця, оригінальну вазу з народним орнаментом і навіть звичайне кашпо для квітів стало неможливо. Їх у Нікополі не виробляють. І це в місті, що зовсім недавно славилось на все Придніпров'я своїми майстрами-ке-

ПОДЯКА
ОТСИМ СКЛАДАЄМО СЕРДЕЧНУ ПОДЯКУ
Вп. п. Д-рові АЛЕКСАНДРОВІ КЛОСОВІ
ЗА СОВІСНУ ТА ДБАЙЛИВУ ЛІКАРСЬКУ ОПІКУ В ЧАСІ ХВОРОБИ НАШОЇ НАЙДОРОЖЧОЇ ДРУЖИНИ, МАМИ І БАБУНІ
БЛ. П. ЗІНАЇДИ ГОНЧАРЕНКО.
РОДИНА

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що в середу 21-го червня 1967 року, після довгої і важкої недуги упокоїлася в Бозі на 82-му році життя,
НАША ДОРОГА СЕСТРА, ШВАГЕРКА, ТЕТА І БАБЦЯ

сл. п. проф.
Ольга з Криницьких
ЛЕВИЦЬКА

довголітня учителька музики в Україні, Німеччині та Америці, піяністка та дириґент хорів, активна працівничка на церковно-громадській ниві.

ПАНАХИДИ будуть відправлені в ЧЕТВЕР та П'ЯТНИЦЮ, 22 і 23-го червня, в похоронному заведенні О. Слотюк в Боффало, Н.Й., о годині 8-ій ввечорі.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в СУБОТУ, 24-го червня, о год. 9-ій рано в українській православній церкві св. Тройці, 780 William Street, а похорон на цвинтар св. Матвія в Боффало.

В глибокому смутку:
Сестра і швагер — ОЛЕКСАНДРА і д-р ВАСИЛЬ ДМИТРЮК; племінники ТАЇСА ПОТІЄНКО та ВОЛОДИМИР ДМИТРЮК з родинами; брат ВАСИЛЬ КРИНИЦЬКИЙ та родина в Польщі.

ПОВІДОМЛЯЄМО РІДНИХ, ПРИЯТЕЛІВ І ЗНАЙОМИХ, ЩО В 40-ИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.
ВАСИЛЯ НУКРИЦЬКОГО

буде відправлена
ПАНАХИДА
в неділю, 25 червня 1967 р.
по Службі Божій (год. 12-та)
в церкві св. Володимира
при 82-ій вул. в Ню Йорку
РОДИНА

Замість квітів на могилу Дорогої
бл. п. ОЛЬГИ КАШУБИНСЬКОЇ
складаю 25 долярів на Українську Медично-Харитативну Службу в Европі.
Д-р ГАЛЯ БІЛЕНЬКА-ВРЕЦЬОНА

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого СИНА і БРАТА

бл. п. ІГОРЯ СТРИГУНА

СТУДЕНТА ДРАМИ И СПІВУ
відправиться
в вівторок, 27-го червня 1967 року, о год. 8:00 ранку
в Українській Католицькій Церкві св. ап. ПЕТРА й ПАВЛА в КЛІВЛЕНДІ, Огайо
ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
на яке запрошується Приятелів і Знайомих.

ВОЛОДИМИР — батько
КАТЕРИНА — мати
ОКСАНА — сестра

СПОРТ

редагує В. СОХАН

ДРУГА ПЕРЕМОГА СЕЗОНУ „ЛЕВИ" — „ГАНЗА" 4:3

Шикаго, 11-го червня. — В п'ятих змаганнях весняного сезону здобули „Леви" другу перемогу та дві дальші точки в грах Вищої Дивізії. Виступили „Леви" без контуженого головного оборонця і тренера дружини Бульби і Грушецького. Гру почали „Леви", але ініціятиву перебрали німці, граючи з вітром, і вже на 11-ій хвилині здобули перші ворота з карного удару. На 18-ій хвилині „Ганза" підвищила ведення до 2:0, після чого „Леви" взялися до праці. Контуженого Іваника заступив на 23-ій хвилині Еліяшевський. З прориву в 35-ій хвилині стрілив Бравн перші ворота для „Левів", а шість хвилин пізніше вирівняв рахунок на 2:2 Гевара з подачі Освальда. Ще перед перервою Бравн підніс рахунок, здобуваючи ведення для „Левів" 3:2.

Після перерви, коли „Леви" грали з вітром, симпатики сподівалися, що „Леви" розгромлять „Ганзу". Послаблення оборонних ліній контузіями використали однак німці і їхній змагун Ерік Рой вирівняв вислід на 3:3 у 68-ій хвилині гри. Втрата цих воріт зрушила „Левів" до наступів, які увінчалися успіхом на 73-ій хвилині, коли Нога вирішив вислід змагань коротким стрілом у ворота „Ганзи". Ряд дальших стрілових нагод не використали „Леви".

Після п'яти кругів мистецьких змагань „Леви" займають третє місце у Вищій Дивізії з точками 6:4 і відношенням воріт 12:10. До кінця весняного сезону остали „Левам" ще тільки одні змагання із НААК. Склад „Левів": Банах, Медина, Еліяшевський, Сачез, Іваник, Полюхович Нога, Санторо, Бравн, Гевара, Освальд, Льопез і Неґрільо.

У передзмагу резерва „Левів" потерпіла поразку 1:2 із резервою „Ганзи", одинокі ворота стрілив Дижурко з з карного, а другого карного удару він не використав.

Доріст „Левів" закінчив весняний сезон в суботу, 10-го червня, перемогою 7:1 над українськими „Тигренятами" з Борнсайду. Ворота для „Левенят" здобули: Евген Мишалів 3, Іван Войтюк 2, Петро Козюра і Павло Залуцький по одних. Доріст закінчив весняний сезон з точками 5:7 і відношенням воріт 12:14.

Сумівські „Крила" закінчили останні змагання весняного сезону нерішеною 2:2 із Словацьким СК. В семи грах здобули „Крила" чотири перемоги та три нерішені, закінчуючи весняний сезон з точками 11:3 і відношенням воріт 10:4.

Петро Головатий

— о —

УСК — „ГЕЛЛЕНІК" 1:2 (незакінчені)

Асторія, 10-го червня. — На футбольних змаганнях за першість „Великої Десятки" між двома претендентами на звання першуна цієї найвищої кляси Німецько-Американського Футбольного Союзу трапився знову неспортовий скандал, спричинниками якого були змагуни і симпатики дружини „Гелленік", новика „Великої Десятки". При стані 1:2, на 65-ій хвилині, суддя подиктував вільний удар до греків із лінії 16 метрів за гострий фавль змагуна „Гелленік". Стріл в напрямі воріт переловив змагун УСК-у Лобатон і забив його у ворота, де вже з поза лінії воріт вибив його змагун греків. Тоді Лобатон знову переловив вибитий м'яч і мав нагоду спрямувати його вдруге до воріт. Змагуни „Гелленік" в цій ситуації почали відштовхувати руками і копати по ногах Лобатона, який залишив м'яч і почав втікати з грища до лавки керівника дружини і запасних змагунів УСК-у. Вслід за ним бігли далі змагуни „Гелленік", били його по голові та копали по ногах. Тут, як і раніше на грищі „подвизався" змагун „Гелленік" Мераґіо, з числом 10 на однострої. До Лобатона прибігли теж симпатики „Гелленік", збили його з ніг (спершу обкидали його бляшанками з пивом) і вже лежачого далі його копали. Лобатона перевезли після такого „частунку" непритомним до лікарні, де лікарі ствердили стрясення мозку.

Господарями змагань були греки, яких виною є не лише те, що вони не подбали про відповідну охорону змагунів, але й те, що члени управи „Гелленік", як виявилося, брали активну участь у цій бійці. Тут теж слід додати, що „Гелленік" виставили були до цих змагань суспендованого змагуна Бріка (ч. 6), який був покараний дискваліфікацією на 4 змагання за брутальну гру, неспортову поведінку та бійку із змагунами Мадярського СК.

Ці перервані бійкою змагання почалися здобуттям воріт для „Гелленік" вже на 2-ій хвилині зустрічі. Від першого свистка греки повели дуже гостру і брутальну гру, часто не добачував суддя Пітерс, може й тому, що не мав відваги постійно впоминати змагунів „Гелленік". УСК-івці падали, як скошені при кожній акції, коли вони посміли відібрати грекам м'яча і пробували провести його в напрямі воріт суперників. Перша півгра закінчилася з рахунком 0:2 для „Гелленік", які використали похибку Нормана Янґа, коли цей змагун заслонив воротаря УСК-у і він не бачив м'яча, що котився повільно до воріт.

В другій півгрі УСК прийшов до голосу і сильно атакував ворота „Гелленік". Греки почали грати ще гостріше, так що суддя був змушений подиктувати карний удар до них. МекКулі виконав майстерно карний удар і скоротив рахунок до 1:2. Після цього успіху УСК ще більше пересиджував під воротами „Гелленік", які відчували загрозу високої поразки і боронилися всіми дозволеними і недозволеними засобами. Це й привело до сутички та сильного побиття Лобатона, внаслідок чого суддя перервав ці змагання.

В доповненні треба згадати, що при появі поліції на грищі — одинокий п. Степан Лютак, бувший футболіст ряду українських клюбів, відважно і розважно обороняв становище дружини УСК-у та вказував поліції на безпосередніх виновників бійки. За це йому належиться подяка і признання, бо він боронив добре ім'я українського клюбу.

І. Дзядів

— о —

СПОРТОВИЙ ПІКНІК
УСК Ню Йорк — „Ч. Січ" Нюарк, Н. Дж.

В неділю, 11-го червня відбувся спортовий Пікнік цих двох українських спортових товариств, що входить вже у певного рода традицію. Цей пікнік, — це ще один доказ, що спільними силами та згодою українська спільнота в ЗДА може доказати великих діл. Таким найкращим прикладом були великі футбольні змагання Української Збірної з „Данді", що їх спонзорував УНСоюз при співпраці УСЦАК і ряду українських клюбів. Близькі сусіди двох міст, УСК і „Ч. Січ" влаштовують кожного року такі пікніки, що дають моральну і матеріяльну користь. На пікніку відбулося четверо змагань:

„Чорноморська Січ" юнаки — Плайнфілд (німці) 4:2.

Мистецькі змагання юніорів НЮ Джерзі і своєю перемогою молоді січовики перейшли з 4 на 3-тє місце. Опікун мґр Савицький.

УСК учні — „Ч. Січ" учні 3:0

Ворота здобули: Б. Гайдукевич, Яр Бусилич, Б. Жовтий. Опікун п. Собенко, суддя Яр. Томоруґ.

УСК Олдбої — „Ч. Січ" Олдбої 2:5

Ворота здобули для УСК-у: Яр. Гивель з карного і Сало. для „Ч. Січі": В. Коздоба 2, Сахневич, Призимирський і Гординський.

УСК І. — „Ч. Січ" І. 5:0

 Усківський молодняк був зміцнений Дж. Янґом на обороні, Є. Кравцем, МекКулі, Вільсон, Коваленко, Шмага, а з молодих Гавран, Чорний і три інші юнаки. В. „Ч. Січі" з старших грав Понось і Цап, а решта були аматори і юнаки. Гра була гарна і молодші змагуни дуже багато навчились від старших, одержавши багато добрих інструкцій в практиці. Ворота для УСК-у здобули: Дж. Вільсон 2, МекКулі, Чарний і Гавран.

І. Дзядів

— о —

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — УКРАЇНА МОНТРЕАЛЬ 1:1

Монтреаль 18 червня. — Понад 40 футболістів, членів і симпатиків „Ч. Січі", відбули дводенну зустріч в Монтреалі з місцевим СТ „Україна", яка закінчилася товариськими футбольними змаганнями на площі Джарі Парку.

Після приїзду в суботу рано, гості з Нюарку відвідали ЕКСПО-67, а ввечір взяли участь в прийнятті і забаві, що її влаштували господарі в залі УНО, при вулиці Гачісон. Під час прийняття заступник голови УСТ „Ч. С". вручив капітанові „України" — С. Палінському, пропам'ятний Трофей з нагоди 10-річчя здобуття СТ „Україна" футбольного чемпіонату Канади. Зустріч на площі пройшла в дружній атмосфері з ремісовим вислідом 1:1. Ч. Січ приїхала до Монтреалю в ослабленому складі, в якому бракувало, перешкоджених з різних причин: З. Снилика, М. Воробця, О. Чайки і Е. Рача. Брак цієї чвірки змагунів значно відбився і на рівні гри. Ведення 1:0 для господарів здобув Л. Довгалюк. Вирівняння в тій же першій половині для „Ч. С". здобув М. Німерчинський. Склад СТ „Україна": Р. Руба, П. Роніш, В. Новостанський, С. Яник, Р. Бучанан, Дж. Тсемеліс, Д. Зельман, Е. Головка, Л. Довгалюк, С. Палінський, Л. Пісоліто, М. Гавриня, О. Яворницький і Р. Слободян.

Склад „Ч. С". И. Махник, М. Лін, И. Цап, М. Павлишин, Б. Лялька, М. Малишевський, М. Німерчинський, Л. Вільчак, Е. Вентріґлія, П. Бернацький, В. Вільчак, Б. Качмар, А. Соловейко, Коваленко і Р. Бабій.

Треба відмітити, що господарі зустрічі вив'язалися із свого завдання бездоганно. Особливо багато труду доложили: О. Горобовський — 3-ий заст. голови, члени Управи: П. Кірик, Я. Лесюк, О. Томбро, О. Гриняк, П. Добромиль, М. Савич і ін.

Є. ЧИЖОВИЧ І М. ВОРОБЕЦЬ ЗДОБУЛИ ВІДЗНАЧЕННЯ

Ню Йорк 17 червня. — Минулої неділі в готелі Шератон - Атлантік відбулися важливі місячні Збори Управи і Делеґатів АФЛіґи. Крім актуальних справ реорганізації Збори теж винесли кілька рішень, що відносяться до цьогорічного футбольного сезону. Визначено остаточну дату залеглих ліґових змагань Рома - Тризуб, що мають відбутися 2-го липня в Петерсоні. Зустріч між цими суперниками вирішить долю першуна групи північ, лідером якої є „Ч. Січ". Проголошено теж вислід вибору найкращого менаджера сезону, яким в цьому році, заслужено вибрали менаджера „Ч. Січі" і української Збірної ЗДА і Канади — Є. Чижовича. Є. Чижович здобув 33 точки перед менаджером Роми 23 точки. Звання найкращого „МВП" змагуна здобув теж „січовик" М. Воробець правий оборонець „Ч. С." 40 точ. Друге місце зайняв Маграбіян (Бостон) 23 точ. Обидва згадані українські спортовці отримають відповідні трафеї, що їх вручать на Заг. Зборах АФЛ і бенкеті 8 липня. Гратулюємо!

О. Твардовський

Жертвенні зусилля для Фонду Катедри Українознавства

В кількох українських громадах представники Фонду Катедри Українознавства або місцеві комітети ФКУ докладають багато старань і жертвенних зусиль, щоб якось в найкоротшому часі успішно завершити збіркову кампанію, метою якої є створення фундації, яка уможливить заснувати постійну катедру і відтак ще кілька катедр з різних ділянок українознавства в передових американських університетах.

Пляннуючи збіркову акцію, Головна Екзекутива ФКУ призначила поодиноким активним, живим українським скупченням в Америці квоти, намічені суми, що їх працівники ФКУ повинні намагатись досягнути.

В минулому місяці свою квоту виконав український Рочестер. Успішне переведення збірки для ФКУ в тій місцевості завдячується рухливому і працьовитому Комітетові ФКУ, що його очолює проф. Борис Губка, а членами є: інж. Сватослав Зобнів, пані Антоніна Крупа, Ліда Рйопка, Марія Холєвчук і панове: проф. Володимир Телешко, інж. Мирон Тицький. Хоч там і досягнено своєї квоти, то місцевий комітет ФКУ не припиняє своєї праці, але збіркову кампанію продовжуватиме, свідомий того, що заснування першої українознавчої катедри є лише першою фазою мети ФКУ.

Досі свої квоти виконали вже вісім громад:

Місцевість	*квота*	*зібрано*
Рочестер	17,850	17,875
Вашингтон,	.1,950	2,490
Лос Анджелес	6,500	6,829
Ню Бронсвік	3,850	6,167
Пукіпсі	700	2,200
Лорейн	3,500	4,470
Пітсбурґ	3,500	8,303
Ню Йорк	58,450	58,538

Відділ ФКУ в Ню Йорку одначе, збільшив свою квоту до висоти сто тисяч долярів. Висоту квот для поодиноких українських громад встановлювано, студіюючи вислідні із різних збіркових кампаній, які вказують на спроможності та ідейну наснагу тієї чи іншої громади.

Незабаром ряд інших більших і менших скупчень українців також виконають їм призначену квоту, що дасть змогу підписати контракт з американським університетом для заснування українознавчої катедри вже в січні слідуючого року — в п'ятидесятиліття проголошення Самостійної Української Держави.

Б. Т.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 25-го ЧЕРВНЯ 1967 р.

НЮАРК, Н. Дж. Збори Т-ва ім. В. Хмельницького — 133 Відд. о год. 9-1 по пол. в канцелярії Анни Дубас, 771 Sanford Ave., Newark, N.J. Проситься всіх членів взяти участь у зборах, вплатити чл. вкладки і відібрати свої дивіденди. Збори в м. липні не відбудуться з огляду на вакації. — А. Дубас, секр.

ТАРЗАН, Ч. 5829. Запала ніч . . .

— Ходіть сюди тепер, — домагався професор Тейт. — Краще розкладім ватру.

Коді і Ґрін нерадо зносили сухі дрова, шепотом розмовляли з собою.

Стемнілося . . . — Ці два там не виглядають дуже щасливі, — шепотів Тарзан, — Ні, — віповів Тейт. — І я боюся . . . Що буде, як вони виступлять проти нас?